

ALDASHEVA SHIRIN JALGASOVNA

**«ONA TILI VA ADABIYOT»
FANINING «ADABIYOT»
QISMIDAN AMALIY
MASHG‘ULOTLAR
ISHLANMASI**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI
AJINIYOZ NOMIDAGI NUKUS DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

ALDASHEVA SHIRIN JALGASOVNA

«ONA TILI VA ADABIYOT»
FANINING «ADABIYOT»
QISMIDAN AMALIY
MASHG'ULOTLAR
ISHLANMASI

(Uslubiy ko'rsatma)

5111200— *O'zbek tili va adabiyoti bakalavr ta'lim yo'nalishi*

5111700— *Boshlang'ich ta'lim va sport-tarbiyaviy ish bakalavr ta'lim
yo'nalishlari uchun*

NUKUS
«QARAQALPAQSTAN»
2016

SO'Z BOSHI

Prezidentimiz I. Karimov o'zining «Adabiyotga e'tibor - ma'naviyatga, kelajakka e'tibor», «Ona yurtimiz baxt-u iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish — eng oily saodatdir» va boshqa kitoblarida quyidagi fikrlarni bildirganlar.

«Millatimizning ruhi bo'lgan ona tilimizni, xalqimizning azaliy qadriyatlarini kelgusi avlodlarga etkazishda adabiyotning o'rni va ahamiyati beqiyos ekaniga jiddiy urg'u beriladi. Adabiyotga e'tibor - ma'naviyatga, kelajakka e'tibor ekanini, binobarin, adabiyotimiz rivoji uchun nafaqat yozuvchi va shoirlar, balki butun jamiyat mas'ul ekanini alohida ta'kidlanadi»¹.

«Mustaqil fikrlaydigan, zamonaviy ilm-fan va kasb-hunarlarini puxta egallagan, o'z yurti, o'z xalqiga fidoyi, biz boshlagan ishlarni davom ettirishga qodir bo'lgan, har tomonlama sog'lom avlodni yengib bo'ladimi? Bugun biz o'z oldimizga qo'ygan yuksak maqsadlarga yetishda ana shu navqiron avlodimiz hal qiluvchi kuch bo'lib maydonga chiqayotgani barchamizga g'urur va iftixor bag'ishlaydi.

Yana bir bor ta'kidlayman, doimo o'rganish, izlanish, yangilikka intilib yashash kerakligi ta'kidlanadi².

Shu ma'noda Adabiyot fanidan amaliy mashg'ulotlar ishlanmasini yangi fan dasturi asosidagi o'zgarishlar asosida o'qitib, talabalarni o'zbek va jahon bolalar adabiyoti ijodkorlari asarlaridan bahramand qilish va ularni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda amaliy mashg'ulotlar ishlanmasining ahamiyati katta deb o'ylaymiz.

«Fanning asosiy maqsadi — bolalar adabiyoti va bolalar folklori, o'zbek va jahon bolalar adabiyoti haqida ma'lumot berish, talabalarning og'zaki va yozma nutqini o'stirish va savodxonligini oshirish, takomillashtirish yuzasidan amaliy malaka hosil qilishdir.

Fanning vazifasi — o'zbek va jahon bolalar adabiyotining rivojlanish davrlarini tahlil qilish, jahon va o'zbek bolalar adabiyoti namoyandalarining ijodini o'rganish, o'zbek va jahon bolalar folklori namunalari o'rganish, maktabgacha, maktab va katta maktab yoshidagi bolalar kitobxonligining o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qilish.

Bolalar adabiyoti deganda yozuvchilar tomonidan ularga mo'ljallab yozilgan maxsus asarlarni tushunamiz. Shuningdek, katta yoshdagilarga atalgan, biroq bolalar ma'naviyatini boyitadigan, ularga ma'rifiy-estetik zavq berishi mumkin bo'lgan asarlar ham bolalar kitobxonligini tashkil etadi.

Maktab yoshidagi kichik bolalar uchun yoziladigan kitoblar maktabgacha

¹ Karimov I.A. Adabiyotga e'tibor - ma'naviyatga, kelajakka e'tibor. T. «O'zbekiston» 2009. B.4.

² Karimov I.A. Ona yurtimiz baxt-u iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish — eng oily saodatdir. T. «O'zbekiston» 2015. B.235.

UDK: 811.512.133(072)
BBK: 83.3 (O'zb)
A-52

Aldasheva Sh. «Ona tili va adabiyot» fanining «Adabiyot» qismidan amaliy mashg'ulotlar ishlanmasi. (*Uslubiy ko'rsatma*) — Nukus: «Qaraqalpaqstan», 2016-yil, 56 bet.

Sh. Aldashevaning ushbu uslubiy ko'rsatmasida millatimiz ruhi bo'lgan ona tilimizning maqsadi va vazifalari to'g'risida so'z yuritilishi bilan birga amaliy mashg'ulotlar ishlanmasi ha'm berilgan.

Mas'ul muharrir:

N. Rahimjonov — *filologiya fanlari doktori, professor.*

Taqrizchilar:

K. Tashanov — *filologiya fanlari nomzodi.*

O. Duysenbayev — *filologiya fanlari nomzodi.*

I. Dilmanov — *filologiya fanlari nomzodi, dotsent.*

Amaliy mashg'ulotlar ishlanmasi Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti o'quv-metodik Kengashining qaroriga asosan nashr etildi.

ISBN 978-9943-4622-8-1

© «Qaraqalpaqstan» nashriyoti, 2016.

1-mavzu: Kirish. Fanning maqsad va vazifalari.

Reja:

1. Adabiyot (bolalar adabiyoti) fanining maqsad va vazifalari yuzasidan test topshiriqlarini bajarish, savollar tuzish.

2. Bolalar kitobxonligi yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

Tayanch tushunchalar: bolalar adabiyoti, bolalar adabiyotining tarbiyaviy ahamiyati, fanning o'ziga xos xususiyatlari bolalar adabiyotining boshqa fanlar bilan aloqadorligi, bolalar adabiyoti va folklor, fanning maqsad va vazifalari, bolalar kitobxonligi.

Test

1. Bolalar adabiyoti fanining ahamiyati qanday?

A. Bolalar adabiyoti so'z san'ati.

B. Bolalar adabiyoti tarbiya vositasi.

S. Bolalar adabiyoti yoshlar uchun yozilgan badiiy asarlar.

*D. Bolalar adabiyoti so'z san'ati va tarbiya vositasidir.

2. Kichkintoylar uchun yozilgan kitoblar qanday bo'lishi kerak?

A. Kichkintoylar uchun yoziladigan har qanday asar ularning yosh xususiyatlariga mos bo'lishi kerak.

B. Bolalarning qalbida o'y- fikrlar uyg'ota oladigan bo'lishi kerak.

S. Yorqin obrazlarga boy bo'lishi kerak.

*D. Mavzular tushunarli, sodda va qiziqarli bo'lishi kerak.

3. Bolalar adabiyoti va folklori fanining maqsadi nima?

*A. O'zbek va jahon bolalar adabiyoti haqida ma'lumot berish, talabalarning og'zaki va yozma nutqini o'stirish va savodxonligini oshirish, takomillashtirish yuzasidan amaliy malaka hosil qilishdir.

B. Bo'lajak o'qituvchilarga ona tilining fonetik xususiyatlari, talaffuz me'yorlari, lug'at boyligi haqida qisman ma'lumot berish.

S. O'zbek bolalar folklori haqida bir muncha tasavvur hosil qilish.

D. O'zbek va jahon bolalar adabiyoti durdonalarini o'qitish.

4. Bolalar adabiyoti va folklori fanining vazifasi nimadan iborat?

*A. O'zbek va jahon bolalar adabiyotining rivojlanish davrlarini tahlil qilish, jahon va o'zbek bolalar folklori namunalarini o'rganish, maktabgacha, maktab va katta yoshdagi bolalar kitobxonligining o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qilish.

B. Bolalar folklori haqida yozilgan asarlarni o'qish va tahlil qilish.

S. Bolalar yozuvchilarining asarlarini o'rganish.

D. Ona tili fanining barcha bo'limlari yuzasidan talabalarga qisqa ma'lumotlar berish.

5. Bolalar adabiyoti fani o'z ichiga qanday bo'limlarni qamrab olgan?

A. Maktabgacha, maktab va katta yoshdagi bolalar kitobxonligining o'ziga xos

tarbiya yoshidagi bolalar kitobxonligidan o'zgacha bo'lib, yanada rang-barang g'oyaviy mazmuni murakkab hajmi ham kattaroq bo'ladi. Bu yoshdagi bolalarga tavsiya etiladigan asarlar bolalarning muhim hayotiy tajribalarini umumlashtirib, ular diqqatini ko'proq ijtimoiy voqelikka qaratishi, g'oyaviy kurashdagi murakkabliklar, yuksak vatanparvarlik va tinchliksevarlik g'oyalarini aks ettiradigan voqea-hodisalar mavzuga olinishi zarur.

O'rta va katta yoshdagi bolalarga atab yozilgan kitoblarda mehnatkash xalqning ozodlik yo'lida olib borgan kurashlari, vatanga muhabbat, mehnat, do'stlik mavzulari yoritilsa maqsadga muvofiq bo'lardi. O'smirlar adabiyotining mavzu doirasi keng va rang-barang, tili, badiiy hikoya qilish usullari ham ancha murakkab»¹.

Ushbu uslubiy ko'rsatma Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetida ishlab chiqilgan va turdosh oliy ta'lim muassasalari bilan kelishilgan Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi o'quv-uslubiy birlashmalari faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2014-yil ma'qullangan o'quv dasturi va o'quv rejasiga muvofiq ishlab chiqildi.

Uslubiy ko'rsatmada namunaviy dasturdagi ba'zi mavzularga amaliy mashg'ulotlar uchun reja, tayanch tushuncha, test va savollar tuzishga harakat qilganmiz. Amaliy mashg'ulotlar ishlanmasidan 5111200 - O'zbek tili va adabiyoti bakalavr ta'lim yo'nalishlari talabalari, 5111700 - Boshlang'ich ta'lim va sport-tarbiyaviy ish bakalavr ta'lim yo'nalishlari talabalari foydalanishlari mumkin. Shuningdek, Moodle sistemasi asosida dars o'tishda ham tuzilgan test va savollardan amaliyotda foydalanish mumkin. Uslubiy ko'rsatmaning ikkinchi qismi ham nashr uchun tayyorlanayotganligini alohida ta'kidlash lozim. Bunda asosan Ona tili va adabiyot fanidan mustaqil ta'lim mashg'ulotlarini bajarish haqidagi mulohazalar bayon qilinishini rejalashtirganmiz. Amaliy mashg'ulotlar ishlanmasi haqidagi fikr va mulohazalaringizni kutamiz hamda oldindan minnatdorchiilik bildirib, kitobning ikkinchi qismida bildirilgan kamchiliklarni tuzatishga harakat qilamiz.

¹ Ona tili va adabiyot. Fan dasturi. Toshkent 2014.

6	Bolalar kitobxonligini o'quvchilarning pedagogik-psixologik xususiyatlariga ko'ra guruhlarga ajratish mumkin emas degan fikrlar to'g'rimi?	+
7	Tez aytishlar bolalarning fikrlash qobiliyatiga salbiy ta'sir ko'rsatadimi?	+
8	Folklor hamma zamonlarda ham ijod sarchashmasi hisoblanmaydi degan qarashlar to'g'rimi?	+
9	Kichkintoylar uchun yozilgan kitoblarni faqat qiziqarli bo'lishi kerak degan fikrlar to'g'rimi?	+
10	11-12 yoshdagi bolalar barcha asarlarni sevib o'qiydilarimi?	+

Savollar

1. Bolalar adabiyoti fanining maqsad va vazifalari nimalardan iborat?
2. Bolalar adabiyoti fani qanday ma'lumotlarni qamrab olgan?
3. Fan bo'yicha talabalarning bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yilgan talablar qanday?
4. Bolalar adabiyoti fanining ta'limdagi o'rni qanday?
5. Bolalar kitobxonligi haqida nimalarni bilasiz?

Adabiyotlar:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat - engilmas kuch. Toshkent «Ma'naviyat», 2008.
2. Karimov I.A. Adabiyotga e'tibor - ma'naviyatga, kelajakka e'tibor. Toshkent- «O'zbekiston» — 2009.
3. Jumaboyev M. Bolalar adabiyoti va folklor. «O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti», Toshkent- 2006.

Elektron ta'lim resurslari

1. www.tdpu.uz.
2. www.pedagog.uz.
3. www.Ziyonet.uz.
4. www.edu.uz.
5. www.nadlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK).
6. www.rtm.uz

2-mavzu: Bolalar folklori

Reja:

1. Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
2. Qo'shiq janri yuzasidan test topshiriqlarini.
3. Maqol janri yuzasidan test topshiriqlarini.
4. Topishmoq janri yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
5. Masal janri yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
6. Tez aytish janri yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
7. Ertak, adabiy ertaklar yuzasidan test tuzish.

xususiyatlari o'zbek va jahon bolalar adabiyoti haqidagi ma'lumotlarni qamrab olgan.

- B. O'zbek folklorining o'ziga xos xususiyatlarini qamrab olgan.
- S. Xalq og'zaki ijodi namunalarini qamrab olgan.
- D. O'zbek va jahon bolalar yozuvchilari asarlarini qamrab olgan.

6. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar kitobxonligi davrida asosan kimlarning roli katta?

- A. Tarbiyachilarning roli katta.
- B. Atrofdagilarning roli katta.
- S. Yaqin qarindoshlarining roli katta.
- *D. Bu davrda asosan, ota-onalar va tarbiyachilar katta rol o'ynaydi.

7. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar kitobxonligi davrida asosan qanday asarlarni ko'proq tinglaydilar?

- A. Dostonlarni, xalq qo'shiqlarini ko'proq tinglaydilar.
- B. Badiiy asarlarni ko'proq tinglaydilar.
- S. She'riy asarlarni ko'proq tinglaydilar.
- *D. Ertak, qo'shiq, topishmoq, maqol, tez aytish kabi xalq og'zaki ijodi asarlarni ko'proq tinglaydilar.

8. Maktab yoshidagi kichik bolalar kitobxonligi davridagi bolalarga qanday asarlarni o'qish tavsiya qilinadi?

*A. Tabiat, Vatan, vatanparvarlik, odob, o'qishga, onaga muhabbat g'oyasi singdirilgan asarlar ko'proq tavsiya qilinadi.

- B. Ona haqidagi asarlarni.
- S. Vatanparvarlik mavzusidagi asarlarni.
- D. Ota-ona haqidagi she'rlarni.

9. 11-12 yoshdagi bolalar asosan qanday asarlarni o'qiydilar?

- A. Har xil asarlarni o'qiydilar.
- *B. Sehrli-fantastik, ertak sarguzasht, hikoya, qissa va dostonlarni sevib o'qiydilar.
- S. Barcha asarlarni sevib o'qiydilar.
- D. She'rlarni sevib o'qiydilar.

10. O'rta va katta yoshdagi bolalar qanday asarlarni yoqtiradi?

*A. Xalqimizning shonli tarixi, bugungi hayoti haqida yozilgan turli asarlarni yoqtiradi B. Dostonlarni S. She'riy asarlarni D. Qahramonlik ruhida asarlarni.

No	Savollar	Ha	Yo'q
1	Bolalar adabiyoti so'z san'ati va tarbiya vositasimi?	+	
2	Qisqa va mazmunli, chuqur mantiq bilan so'zlash bolalar yozuvchilariga taalluqlimi?	+	
3	Alla xalq og'zaki ijodining eng rivojlangan janri bo'la oladimi?	+	
4	Bolalar yozuvchisi sodda, ravon, qiziqarli va mazmundor qilib yoza bilishi kerakmi?	+	
5	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga tavsiya etiladigan asarlar hayot haqida muayyan tasavvur berishi bilan birga zavq-shavq bag'ishlashi kerakmi?	+	

№	Savollar	Ha	Yo'q
1	Bolalar tarbiyasida qo'shiqning ro'li kattami?	+	
2	Allani buvi, bobolar ham aytadimi?	+	
3	Tunda ko'rib, cho'g' deysan, Tongda turib yo'q deysan. Topishmoqning javobi quyoshmi?	+	
4	Maqol janrida so'z etakchi vazifani o'taydimi?	+	
5	Qo'shiqlar tarbiya vositasi bo'ladimi?	+	
6	Ertaklar poetik ijodga kiritilganmi?	+	
7	Ertaklar kitobxonlarga sodda va tushunarli bo'lgani uchun tez yetib bormaydimi?		+
8	Insonlar ertaklarni o'qigandan so'ng ularning odob-axloq xislatlari o'sadimi?	+	
9	Ertaklar o'z xususiyatlariga ko'ra 4 turga bo'linadimi?	+	
10	Tez aytishlar estetik tomondan bolalarga zavq bag'ishlaydimi?	+	

Savollar:

1. Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi haqida ayting?
2. Bolalar folklori haqida nimalarni bilasiz?
3. Xalq og'zaki ijodi janrlari haqida ma'lumotlar bering?
4. Maqollar, masallar, topishmoqlarga namunalar keltiring?
5. Ertaklarning tarbiyaviy ahamiyati haqida gapiring va namunalar keltiring?

Adabiyotlar

1. T. Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.
2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.
3. B. Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.
4. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.
5. K. Tashanov, S. Matyakupov, H. Allambergenov. O'zbek adabiyoti tarixi fanidan seminar mashg'ulotlari. T.: «Fan va texnologiya», 2015, 82 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz. 2. www.pedagog.uz. 3. www.Ziyonet.uz. 4. www.akademy.uz

3-mavzu: O'zbek bolalar adabiyoti (umumiy tahlil)

Reja:

1. O'zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
2. O'tgan asrning 30-40-yillaridagi o'zbek bolalar adabiyoti yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

Tayanch tushunchalar: bolalar adabiyoti, bolalar adabiyoti va folklor, bolalar kitobxonligi, bolalar folklorida janr rang-barangligi, topishmoq, tez aytish, maqol, ertak va dostonlarning janr ko'lamini, mumtoz adabiyoti namunalari, tez aytishlar.

Test:

1. Xalq og'zaki ijodi janrlari haqida nimalarni bilasiz?

- A. Ertak, qo'shiqlar. B. Topishmoq.
S. Masal. *D. Ertak, qo'shiqlar, topishmoq, masal

2. Qo'shiq deb nimaga aytiladi?

- *A. Kuyga solib aytiladigan kichik lirik she'r qo'shiq deb aytiladi.
B. Xalq tomonidan aytiladigan she'rlar.
S. Nozik va murakkab tuyg'ular.
D. Insoniyat tomonidan aytilib kelinayotgan she'rlar.

3. Qo'shiqlarning qanday turlari bor?

- A. Dehqonchilik, chorvachilik qo'shiqlari.
B. Mehnat, hunarmandchilik qo'shiqlari.
*S. Lirik, mehnat, mavsumiy-marosim qo'shiqlari.
D. Xalq qo'shiqlari.

4. Qo'shiqlar xalq tomonidan va real ijodkorlar(shoir va bastakorlar) tomonidan yaratilishiga qarab qanday turlarga ajratiladi?

- *A. Xalq qo'shiqlari va zamonaviy qo'shiqlar. B. Yor-yor va laparlar.
S. Dehqonchilik va chorvachilik qo'shiqlari. D. Mavsum-marosim qo'shiqlari.

5. Lirik qo'shiqlar xalq qo'shiqlaridan qanday farqlanadi?

- A. Lirik qo'shiqlar xalq qo'shiqlaridan qadimiyligi bilan farqlanadi.
B. Lirik qo'shiqlar xalq qo'shiqlaridan sonining ko'pligi bilan farqlanadi.
*S. Lirik qo'shiqlar xalq qo'shiqlari orasida juda qadimiyligi, sonining ko'pligi va badiiy saviyasining yuksakligi bilan farqlanadi.

D. Faqat g'azallardan iboratligi bilan farqlanadi.

6. Maqolga xos belgi-xususiyatlar to'g'ri sanalgan qatorni toping?

- *A. Fikr aniq, xulosa tugal, ifoda lo'nda bo'ladi. B. Ifoda lo'nda bo'ladi.
S. Fikr aniq bo'ladi. D. Aqlli gaplar.

7. Qaysi folklor janrlarida so'z etakchi vazifa o'taydi?

- A. Lapar, yor-yor, ertak. B. Qo'shiq, alla, maqol.
S. Ertak, rivoyat, afsona. *D. Matal, topishmoq.

8. Mehnat qo'shiqlari ijtimoiy hayotning qaysi sohalarini bilan bog'liq?

- *A. Dehqonchilik, chorvachilik, hunarmandchilik. B. Mavsum-marosim.
S. O'roqchilik, paxtachilik, kashtachilik. D. Chorvachilik, bog'dorchilik, ipakchilik.

9. Sehrli ertaklar keltirilgan javobni toping?

- A. «Ikki boyqush», «Suv sanbil». *B. «Yalmog'iz kampir». S. «Ayiq palvon», «Qarg'a bilan qo'zi». D. «Hiylagar bedana», «Ilon og'a».

10. Mubolag'aga asoslangan xalq og'zaki ijodini ko'rsating?

- A. Qo'shiq. B. Doston. S. Topishmoq. *D. Lof.

S.Sh.Sa'dullaning «Yoshlik» she'ri. D.Zafar Diyorning «She'rlar» she'ri.

12.Xudoyberdi To'xtaboyev asarlari qatorini belgilang?

*A. «Sariq devni minib» «Qasoskorning oltin boshi» «Shirin qovunlar mamlakatida». B. «Ajodlar xotirasi», «Evroning o'g'irlanishi», «Fazogir chumoli». S. «Ali bilan Vali», «Sirli xat». D. «Muhim topshiriq», «Dangasaning sarguzashtlari».

№	Savollar	Ha	Yo'q
1	O'zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishida M.Qoshg'ariy asarlarining ahamiyati kattami?	+	
2	Gulxaniy "Toshbaqa bilan Chayon" masalini nasriy usulda yozganmi?	+	
3	O'tgan asrning 30-40-yillaridagi o'zbek bolalar adabiyotining asosiy mavzusi urush davridagi xalq qahramonlarining jasoratlarini tasvirlash bo'lganmi?	+	
4	Hozirgi zamon o'zbek bolalar adabiyotida do'stlik mavzusi tobora kengayib bormoqdam?	+	
5	Aldamchilik, yolg'onchilik, hushomadgo'ylik bolalar xarakterlariga to'g'ri keladimi?		+
6	Q.Muhammadiy o'z she'rlarida mehnatning zoe ketmasligini tasvirlaganmi?	+	
7	Bolalar tarbiyasida dramaturgiya janri alohida ahamiyatga ega emas degan fikrlarga qo'shilamizmi?		+
8	Sharh Perro ertak asoschisi sifatida mashhurmi?	+	
9	"Yashna Vatan" she'ri muallifi P.Mo'minmi?		+
10	"Savodi ta'lim" asari A.Avloniyning qalamiga mansubmi?		+

Savollar.

- 1.O'zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishida X-XII asrlarda yashagan adiblar asarlari haqida ma'lumotlar bering.
2. 30-40 yillar bolalar adabiyoti haqida ma'lumotlar bering.
- 3.Urush davri va urushdan keyingi davr bolalar adabiyoti haqida gapirib bering.
4. Hozirgi davr bolalar adabiyoti haqida ayting.
5. Bolalar adabiyotini davrlashtirish haqida ma'lumotkar bering.

Adabiyotlar

- 1.T.Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.
- 2.S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.
- 3.B.Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.
- 4.N.Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.
5. M.Jumaboyev. Bolalar adabiyoti. —T.: «O'qituvchi», 2011, 260 bet.
- 6.M.Jumaboyev. Bolalar adabiyoti va folklor. —T.: «O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi», 2006, 215 bet.

3. Hozirgi davrdagi o'zbek bolalar adabiyoti.

Tayanch tushunchalar: o'zbek bolalar adabiyoti, 30-40-yillardagi o'zbek bolalar adabiyoti, xalq og'zaki ijodi, o'zbek bolalar she'riyati.

Test

1. O'zbek bolalar adabiyotining dastlabki bosqichlarida kimlarning asarlari katta ahamiyatga ega bo'lgan?

A. M. Qoshg'ariyning. B. Yusuf Xos Hojibning.

S. Ahmad Yassaviyning. *D. A.B.S.

2. M. Qoshg'ariyning «Devonu lugatit turk» asarining bolalar adabiyotida tutgan o'rni?

A. Qo'shiq va lirik she'rlari mavjudligi. B. Maqollar haqida ma'lumot borligi uchun. S. Mehnat qo'shiqlari mavjudligi uchun. D. Tarbiyaviy ahamiyati borligi uchun.

3. Nishotiyning xalq og'zaki ijodi asosida yaratgan asari nomi qanday?

*A. Husnu dil. B. Gul va daf. S. Nay va Shamshod. D. Shohbor va bulbul.

4. Gulxaniyning qaysi asari mumtoz adabiyotimiz tarixida alohida ajralib turadi?

A. G'azallari. B. «Ber menga» she'ri. S. Tinchlik soldati. *D. «Zarbulmasal».

5. Munisning qaysi asari bolalarni tarbiyalash ishiga katta hissa qo'shdi?

A. «Ilm». *B. «Savodi ta'lim». S. «Ilm hosiyati». D. «Birinchi muallim».

6. 30-yillarda bolalar adabiyotining rivojlanishiga katta hissa qo'shgan adiblar nomini belgilang?

A. Fitrat, Cho'lpon, Usmon Nosir. *B. Zafar Diyor, Adham Rahmat Ilyos Muslim, Shukur Sa'dulla, Sulton Jo'ra. S. A. Navoiy, Bobur. D. Nishotiy, Gulxaniy

7. Urush davrida qanday asarlar yaratildi?

*A. Hamid Olimjon «Xat», G' G'ulom «Sen yetim emassan». B. Z. Diyorning «Tantana», «Muborak». S. A. Avloniy «Birinchi muallim». D. Z. Diyorning «Qo'shiqlar».

8. Urushdan so'ngi davr bolalar she'riyatida qanday mavzulardagi asarlar yaratildi?

A. Tinchlik davri. *B. Ma'rifatparvar, go'zal diyor o'lkamiz tog'risida, yaratilgan asarlar. S. Qadimgi bitiklar haqidagi asarlar. D. Qahramonlik eposlari.

9. Urushdan so'ngi davr bolalar she'riyatida kimlar ijod qildilar?

*A. I. Muslim, P. Mo'min, Q. Hikmat, A. Ori pov, O. Matjon.

B. Z. Diyor, G'ayratiy, Cho'lpon Usmon Nosir.

S. Fitrat, Elbek, Munavvarqori.

D. A. Navoiy, Z. M. Bobur.

10. Hozirgi zamon o'zbek bolalar adabiyotida tinchlikning asosiy garovi bo'lmish do'stlik mavzusida kimlar asarlar yaratdilar?

*A. S. Jabbor, E. Rahimov, R. Tolib, A. Obidjon va boshqalar. B. G' G'ulom, Hamid Olimjon. S. Z. Diyor, A. Raxmat. D. Hamid Olimjon, Oybek.

11. Bugungi o'zbek bolalar she'riyatida Ilyos Muslimning kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlab yozilgan qanday she'rlari katta ahamiyatga ega?

A. Qudrat Hikmat «Do'stlar». *B. I. Muslimning «Maktabim», «Kitobcham».

A. «Hayrat-ul abror». *B. «Farhod va Shirin». S. «Layli va Majnun». D. «Sab' ai sayyor».

6. A.Navoiyning «Mahbub-ul qulub» asarining nechanchi qismi asosan axloqiy masalalarga bag'ishlangan?

*A. 2-qismi. B.3-qismi. S.1-qismi. D.4-qismi.

7. A.Navoiyning «Mahbub-ul qulub» asarining 3-qismi nima haqida?

A. Axloqiy masalalar haqida.

B. Turli foydali maslahatlar va maqollar.

*S. Ko'p o'qish,ilm olish, kasb-hunar egasi bo'lish.

D. Murabbiylar haqida.

8. «Yoshligingda yig'gil bilimni, qarigach sarf qilg'il ani» fikrlari muallifi kim?

A. Bobur. *B. A.Navoiy. S.Gulxaniy. D. A.Avloniy.

9.Fariddin Attorning «Mantiq-ut tayr»(Qush tili)asarini bolalik chog'laridayoq qayta-qayta o'qib yod olgan shoir kim?

A. Z.M.Bobur. B.H.H.Niyoziy. S.X.To'xtaboyev. *D.A.Navoiy.

10. Navoiy «Hayrat ul-abror» ning qaysi maqolatida « Kimki jahon ahlida inson erur, Balki nishoni aning imyon erur», deb yozadi?

A. Ikkinchisida. B. Beshinchisida. *S. Birinchisida. D. Sakkizinchisida.

№	Savollar	Ha	Yo'q
1	Farhodni mehnat va hunarga havasli, sartaroshlik, rassomlik va naqqoshlik hunarlarini ham mukammal egallab olgan yigit sifatida ulug'lay olasizmi?	+	
2	A. Navoiyning "Mahbub ul-qulub" asarini ijtimoiy-siyosiy va axloqiy, ta'limiy qarashlar bayon etilgan asar deya olasizmi?	+	
3	A.Navoiyning "Mahbub ul-qulub" asarida murabbiylar haqida ularning halol mehnati ulug'langanmi?	+	
4	Navoiyning "Farhod va Shirin" dostonini falsafiy-ta'limiy, ijtimoiy-siyosiy doston deya atash mumkinmi?		+
5	Muhokamat-ullug'atayin-Ikki til muhokamasi ma'nosini bildiradimi?	+	
6	A.Navoiyning "Xamsa" asari to'rt dostonidan iboratmi?		+
7	A.Navoiyning "Hayrat ul-abror" dostoni maqolatlardan iboratmi?	+	
8	Farhod boshchiligida va uning bevosita fidokorona mehnati natijasida katta kanal va hovuz qaziladi.Ularga kanalni "Hayotning daryosi" va hovuzni "Najot dengizi" deb nom berilishi to'g'rimi?	+	
9	A.Navoiyning "Hayrat ul-abror" ning "Farhod va Shirin", "Layli va Majnun" asarlarining barchasi sevgi muhabbat asarlari deb atash mumkinmi?		+
10	A.Navoiyning dostonchilik, ertakchilik, she'riyatda samarali ijod qilgan adib deb ayta olamizmi?		+

Savollar

1. Alisher Navoiyning «Xamsa» turkumiga kiruvchi dostonlarida ilgari surilgan ta'lim-tarbiyaga oid g'oyalar haqida ma'lumotlar bering?

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz. 2. www.pedagog.uz. 3. www.Ziyonet.uz. 4. www.ziyouz.com.

4-mavzu: Alisher Navoiy va Gulxaniy ijodi

REJA:

1. Alisher Navoiyning «Xamsa» turkumiga kiruvchi dostonlarida ilgari surilgan ta'lim-tarbiyaga oid g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

2. Alisher Navoiyning pand-nasihah mazmunidagi asarlarida ifodalangan ijtimoiy-siyosiy, axloqiy-ta'limiy qarashlar yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

3. Gulxaniyning «Zarbulmasal» asari tarkibiga kirgan masallarda ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

4. Mavzular yuzasidan savol va topshiriqlar tuzish.

Tayanch tushunchalar: Xamsa, dostonlar, ta'lim-tarbiyaga oid g'oyalar, Zarbulmasal, masal.

Test

Alisher Navoiy

1. A.Navoiyning qaysi asarining bir necha boblari odob-axloq va ta'lim-tarbiya masalasiga bag'ishlangan?

A. «Layli va Majnun».

*B. «Hayrat-ul-abror».

S. «Sab'ai sayyor».

D. «Saddi Iskandariy».

2. Ilm, Navoiy, senga maqsud bil,

Endiki ilm o'ldi amal aylagil.

Ushbu parcha Navoiyning qaysi asaridan olingan?

A. «Layli va Majnun». B. «Saddi Iskandariy». *S. «Hayrat ul-abror». D. «Farhod va Shirin».

3. A.Navoiy «Hayrat ul-abror» asarining «Rostlik ta'rifida» maqolatida to'g'rilikning usullari sifatida ikki xil toifani ko'rsatadi. Bular qaysilar?

*A. Birinchisi — so'zi ham, o'zi ham to'g'ri bo'lgan kishi; ikkinchisi - majburiyat yuzasidan yo'lg'onni yaxshilik uchun to'g'ri deb atovchi kishi.

B. Birinchisi — ota-onasini hurmat qilgan kishi; ikkinchisi - farzandini yaxshi tarbiyalagan kishi.

S. Birinchisi — hunarli kishi; ikkinchisi - ustozini hurmat qilgan kishi

D. Birinchisi — to'g'ri tarbiyali kishi; ikkinchisi - tarbiya uchun mas'ul kishi

4. «Demonkim, ko'ngli pok-u, ham ko'zi pok,

Tili pok-u, so'zi pok-u, o'zi pok».

Ushbu ta'rif Navoiyning qanday asari va qaysi qahramoniga tegishli?

*A. «Farhod va Shirin» asaridagi Farhod. B. «Layli va Majnun» asaridagi Majnun.

S. «Saddi Iskandariy» asaridagi Iskandar. D. «Farhod va Shirin» asaridagi Mehinbonu

5. «Jahonda qolmadi ul yetmagan ilm,

Bilib tahqikini kasb etmagan ilm»

Ushbu misra A.Navoiyning qaysi asaridan olingan?

3. Gulxaniy ijodini o'zbek olimlaridan kimlar tadqiq qilgan?
 4. «Zarbulmasal» asaridagi maqollarga namunalar keltiring va mazmunini izohlang.

№	Savollar	Ha	Yo'q
1	Gulxaniy XVIII asr oxiri XIX asr boshlarida yashaganmi?	+	
2	“Ber menga” radifli g'azali Gulxaniyning navkarlik davrida yozilganmi?	+	
3	Gulxaniy adabiyotni o'zi mustaqil o'rganganmi?	+	
4	Gulxaniy tojik tillarida ijod qilganmi?	+	
5	Shoir “Maymun bilan Najjor masalida hunarni va hunar ahlini ulug'laganmi?”	+	
6	Shoir Qo'qon xoni Olimxon saroyida ishlaganmi?	+	
7	“Zarbulmasal” asari o'tkir satirik asarmi?	+	
8	Gulxaniy Chayonga o'xshagan odamlar bilan do'st bo'lishni maslahat beradimi?		+
9	“Zarbulmasal” asari o'zbek mumtoz adabiyoti va sharq adabiyotlar sirasiga kiritilmagan degan fikrlar to'g'rimi?		+
10	Shoir o'z zamonidagi hodisalarni ochiqdan-ochiq tasvirlay olganmi?		+

5-mavzu: Abdulla Avloniy va Hamza ijodi

REJA:

1. A.Avloniyning pedagogik faoliyati, yangi maktablar, o'quv jarayonlari, dars uslubi tashkil etishdagi faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

2. «Turkiy guliston yoxud axloq» asarining ta'limiy va tarbiyaviy ahamiyati yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

3. H.H. Niyoziy ma'rifati. Uning ta'limda joriy etilgan o'qish kitoblari mohiyati yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

Tayanch tushunchalar: A.Avloniy, dars uslubi, «Turkiy guliston yoxud axloq» o'qish kitoblari.

Test

Abdulla Avloniy

1. *Fikr agar qancha tarbiyat topsa,
Xanjar olmosdan bo'lur o'tkir.
Fikrning oynasi o'lursa zang,
Ruh ravshan, zamin bo'lur benur.*

Ushbu parcha muallifi kim?

A. H.H. Niyoziy. *B. A. Avloniy. S. Gulxaniy. D.A.Navoiy.

2. A. Avloniyning tuzgan «Jamiyati xayriya» maktabining maqsadi nima edi?

*A. Bolalarga kiyim-bosh, oziq-ovqat, daftar, qalam bepul berilishini ta'minlaydi.

B. Bolalarni o'qitish. S. Darsliklar yaratish. D. Bolalarning savodini oshirish.

3. A.Avloniyning «Birinch muallim» asari nima haqida yozilgan?

2. Alisher Navoiyning pand-nasihati mazmunidagi asarlarida ifodalangan ijtimoiy-siyosiy, axloqiy-ta'limiy qarashlarga namunalarni ayting?
3. «Hayrat ul-abror» asaridan namunalarni yozish va mazmunini izohlash.
4. Navoiy lirikasidan namunalarni yod olish.
5. Navoiy hikmatli so'zlaridan parchalar yozish va mazmunini tahlil qilish.

Gulxaniy

1. Gulxaniyning qaysi asari mumtoz adabiyotimiz tarixida alohida ajralib turadi?

A. G'azallari. B. «Ber menga» she'ri. S. Tinchlik soldati. *D. «Zarbulmasal».

2. Gulxaniyning qaysi masalida hunar haqidagi fikrlar berilgan?

*A. «Maymun bilan Najjor». B. «Tuya bilan Bo'taloq». S. «Toshbaqa bilan Chayon».

D. To'g'ri javob berilmagan.

3. Gulxaniy o'zining bu asarida xalq og'zaki ijodining qanday janrlaridan mohirlik bilan foydalangan?

A. Ruboiy, qasida. B. To'rtlik, hikoya. S. Maqollar, hikmatli so'zlar. D. Qo'shiq, ertak.

4. Gulxaniyning «Zarbulmasal» asarida kimlarni fosh qiladi?

A. Barcha insonlarni. B. Oddiy insonlarni. *S. Hukmron sinf vakillarini.

D. Quyi tabaqa vakillarini

5. Gulxaniyning navkarlik davrida yozilgan asari nomi qanday?

A. «Maymun bilan Najjor». B. «Tuya bilan Bo'taloq». S. «Toshbaqa bilan Chayon».

*D. «Ber menga» radifli she'ri.

6. Mehnatkash xalqning og'ir hayoti va mehnati, huquqsizligi va nochorligi qaysi masalda keltirilgan?

A. «Maymun bilan Najjor». *B. «Tuya bilan Bo'taloq». S. «Toshbaqa bilan Chayon».

D. A va S javoblarda.

7. Gulxaniyning «Zarbulmasal» asaridagi yuqori tabaqa vakillari kimlar?

A. Hudud va Kulonkirsulton. B. Malik Shoh va Kordon. S. Sho'ronul va boshqalar.

*D. Yapoloqqush va Boyo'g'lilar.

8. Gulxaniyning «Toshbaqa bilan Chayon» masali nima haqida?

A. Hayotda hushyor bo'lish kerakligi haqida. B. Ahillik haqida. S. Dunyo tashvishlari haqida. *D. Do'st tanlashda adashmaslik kerakligi haqida.

9. «Zarbulmasal» da Gulxaniy qanday qushlarni qahramon qilib oldi?

A. Yavvoyi qushlarni. *B. Yirtqich, tunda ov qiladigan qushlarni. S. Burgut.

D. Humo.

10. «Tuya bilan bo'taloq» masali nima haqida?

A. Hayvonlar haqida. B. Tengsizlik haqida. S. Adolatsizlik haqida. *D. Erki o'zida bo'lmagan kishining fojeasi haqida.

Savollar

1. Gulxaniy hayoti va ijodi haqida gapiring?
2. Gulxaniyning «Zarbulmasal» asari tarkibiga kirgan masallarda ilgari surilgan g'oyalar haqida ma'lumotlar bering?

H. H. Niyoziy

1. H.H. Niyoziy qachon tug‘ilgan?

- *A. 1889-yilda Qo‘qon shahrida tug‘ilgan?
- B. 1888-yilda Toshkentda tug‘ilgan
- S. 1875-yilda Samarqandda tug‘ilgan
- D. 1879-yilda Buxoroda tug‘ilgan

2. Hamza qayerda birinchi maktab ochdi?

- A. Buxoroda. *B. Qo‘qonda. S.Xivada. D. Marg‘ilonda.
- 3. Hamza 2-sinf uchun qanday o‘qish kitobi yozdi?
- A. Axloq. *B. Axloq hikoyalari. S. Maktab. D. O‘qish.

4. Hamza qachon Qoraqalpog‘istonning Xojayli tumanidagi 1-bolalar uyi mudiri va o‘qituvchisi bo‘lib ishlagan?

- *A. 1922-1924 yillar. B. 1918- 1920 yillar. S. 1921-1926 yillar. D. 1925- 1926 yillar.

5. Hamza «Ikkinchi sinf uchun qiroat kitobi» darsligini qachon yozgan?

- A. 1926-yilda. *B. 1925-yilda. S. 1924- yilda. D.1921- yilda.

6. Hamzaning «Yengil adabiyot» kitobida jamlangan qahramonlarning asosiy xususiyatlari nimada?

- A. Halollik. *B. To‘g‘risozlik. S. Ilm o‘rganish. D. Saxovatlik.

7. 1915 yilda Hamzaning ma‘rifatparvarlik haqidagi qanday to‘plami bosilib chiqdi?

- A. «To‘g‘ri so‘z bola». B. «Ma‘rifat». S. «Yordam jamiyati». *D. «Milliy ashulalar».

8.Hamzaning «Gul» turkumiga kiruvchi she‘rlari qanday e‘tirof etilgan?

- A. Maktab o‘quvchilari uchun yozilgan manba sifatida e‘tirof etiladi.
- B. Xalq qo‘shiq-lari sifatida e‘tirof etiladi.
- S. Ta‘lim va tarbiya vositasi sifatida e‘tirof etiladi.

- *D. O‘zbek ma‘rifatparvarlik adabiyotining nodir namunasi sifatida e‘tirof etiladi.

9. Hamzaning folklor motivlaridan va g‘oyalaridan foydalangan asari nomi qanday?

- A. «Devon». B. «O‘qish kitobi». S. «Ilm ista». *D. «Maktublar».

10.Hamzaning 1915-1916 yillarda yozilgan she‘riy to‘plamlarida qanday g‘oyalar ilgari surilgan?

- A. Mustamlakachilik siyosati. B. Maktablar ochish. S. Hayot hodisalari.
- *D. Ma‘rifatparvarlik, xalqparvarlik.

No	Savollar	Ha	Yo‘q
1	Hamza Hakimzoda Niyoziy tabib oilasida tug‘ilganmi?	+	
2	Hamzaning “Sadoi Turkiston” ro‘znomasida she‘rlari bosilib chiqqanmi?	+	
3	Hamzaning yengil adabiyotga kiritilgan she‘rlaridagi bosh qahramonlarning belgi xususiyatlaridan biri yolg‘onchilikmi?		+
4	Hamza “O‘qish kitobi” nomli darslik yozganmi?	+	
5	Hamza yoshlarni insonparvarlik ruhida tarbiyalashga e‘tibor berganmi?	+	

*A. 32 harfning alohida yoziladigan shakllarini alifbo tartibida bergan .
B. Harflarning yozilishi haqida. S. So'zlar haqida. D. To'g'ri so'zlik haqida.

4. A. Avloniy «Ikkinchi muallim» asarida qanday obrazlardan foydalangan?

*A. Axloq, odob, halollik va poklikka oid she'r, hikoya, masal va ertaklarni jamlab rang-barang majoziy obrazlardan foydalangan. B. Ertaklardan foydalangan. S. Topishmoqlardan foydalangan. D. Hikoyalardan foydalangan.

5. A. Avloniyning qanday she'rlari kichik yoshdagi maktab bolalariga bag'ishlangan?

*A. Bahor keldi, Bulbul, Bola ila gul, Yolg'onchi cho'pon, Tulki ila qarg'a.
B. Yolg'onchi . S. Tulki ila qarg'a. D. Bahor keldi.

6. Abdula Avloniy yaratgan darsliklar nomini ayting?

*A. «Maktab gulistoni», «Turkiy guliston yoxud axloq». B. «Maktab bolasi». S. «Tulki ila qarg'a». D. «Bahor keldi».

7. A. Avloniyning boshlang'ich sinf o'quvchilari hayotidan olib yozilgan she'ri nomi qanday?

A. Bulbul. B. Bahor. *S. Maktab bolasi. D. 20 yoshidan.

8. A. Avloniy qachon va qayerda maktab ochadi?

*A. 1904-yilda o'z mahallasi Mirobodda maktab ochadi. B. 1917-yilda o'z qishlog'ida Do'mbirobodda maktab ochadi. S. 1927-yilda Toshkenda. D. 1980-yilda Buxoroda.

9. A. Avloniy qanday gazeta tashkil qiladi?

*A. Shuhrat. B. Toshkent. S. O'zbekiston. D. Adabiyot.

10. A. Avloniyning ushbu she'riy parcha bilan boshlanuvchi kitobi nomi qanday?

Maktab duru gavhar sochar,

Maktab sizga jannat ochar,

Maktab jaholatdan qochar,

G'ayrat qilib o'qing o'g'lon!

A. «Biribchi muallim». B. «Alifbo». S. «Turkiy guliston yohud axloq». *D. «Ikkinchi muallim».

No	Savollar	Ha	Yo'q
1	A. Avloniy bola ta'lim-tarbiyasiga alohida muhabbat bilan qaraganmi?	+	
2	A. Avloniy o'zi yashab turgan Mirobodda maktab ochganmi?	+	
3	Adib 4 qismdan iborat darslik yozganmi?	+	
4	A. Avloniyning "Turkiy guliston yoxud axloq" asarining ta'limiy-tarbiyaviy ahamiyati kattami?	+	
5	Xalq pedagogikasida A. Avloniy asarlari ahamiyatlimi?	+	

Savollar

1. A. Avloniyning pedagogik faoliyat, yangi maktablar, o'quv jarayonlari, dars uslubi tashkil etishdagi faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

2. «Turkiy guliston yoxud axloq» asarining ta'limiy va tarbiyaviy ahamiyati yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

3. A. Avloniy asari haqida mulohazalar bildirish?

4. Asardagi tarbiya haqidagi qarashlarga munosabatingiz?

5. Asar ahamiyati haqida fikrlashing?

hamda ahamiyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, «Blits» texnologiyasi bo'yicha ishlash.

Tayanch tushunchalar: nasriy asarlar, o'zbek bolalar adabiyoti, Q. Muhammadiy she'riyati, poetik obraz, she'riyat.

Test

G'afur G'ulom

1. G'afur G'ulom bolalar uchun yozgan qaysi she'rida texnikaning kuch-qudratini tasvirlaydi?

- *A. «Tursinali nega varrakdan voz kechdi?».
- B. «Nortojining kurak tishi».
- S. «Ahmad yomon bola emas-ku, ammo»...
- D. «Bari seniki».

2. Ushbu she'riy parcha G'.G'ulomning qaysi she'ridan olingan?

*Muncha ham chiroylisan, aziz Vatanim,
Bodomday ming ko'z bilan sevar badanim,
Sensan avval oxir, sensan sevganim,
Jonim, yurak qonim, hatto shu tanim,
Bir butun holicha bari seniki.*

- *A. «Bari seniki».
- B. «Sen yetim emassan».
- S. «Navqiron naslimiz sinov oldida».
- D. «Oltin medal».

3. «Vaqt» she'rida nimaning mohiyatiga nazar solinadi?

- *A. Lahza (sekundning).
- B. Borliqning qadrini bilish.
- S. Vaqtni tejash.
- D. Umr g'animatligi.

4. «Vaqt» she'ri qanday munosabat bilan yozilgan?

- *A. Fashizm ustidan qozonilgan g'alaba munosabati bilan.
- B. Vaqt qadrini bilish uchun.
- S. Ogohlikka da'vat.
- D. Vaqtdan unumli foydalanish.

5. «Sog'inish» she'ri qanday boshlanadi?

- A. Ne uchun ko'tarmaysan bosh.
- *B. Zo'r karvon yo'lida etim bo'tadek.
- S. Intizor ko'zlarda halqa-halqa yosh.
- D. Sarbonim qo'lingdan ketdimikin erk.

6. Urush yillarida yaratilgan she'ri?

- A. «Vaqt» B. «Sog'inish» *S. «Sen yetim emassan» D. «Ona».

7. Hayot sharobidan bir qultum yutmoqchi bo'lgan shoir kim?

- A. A. Avloniy B. Sh. Rahmon S. U. Nosir *D. G'afur G'ulom.

8. 30-yillarda yaratilgan qissalarini toping?

- *A. «Netay», «Yodgor», «Tirilgan murda», «Shum bola». B. «Ko'kan». S. «Sen yetim emassan». D. «To'y».

6	Hamza "Ilm ista" she'rida kattalarga murojaat qilganmi?		+
7	Hamza falsafiy she'rlar yozganmi?	+	
8	Hamzaning "Oq kabutar" nomli to'plami bosilib chiqqanmi?		+
9	Hamzani tarbiyachi, atoqli shoir, dramaturg va bastakor deya olamizmi?	+	
10	Hamzaning "Yengil adabiyot"ga kiritilgan she'rlarida bosh qahramonlarning belgisi xususiyatlaridan biri to'g'risizlikmi?	+	

Savollar

1. H.H. Niyoziy ma'rifati.
2. Uning ta'limda joriy etilgan o'qish kitoblari mohiyati haqida nima bilasiz?
3. Hamza qalamiga mansub «Gul» turkumiga kiruvchi to'plamlarining badiiy ahamiyati nimada?
4. Hamzaning ma'rifatparvarlik haqidagi to'plami haqida ma'lumotlar bering?
5. Hamzaning «Ikkinchi sinf uchun qiroat kitobi» darsligi haqida batafsil ma'lumotlar bering?

Adabiyotlar

1. T. Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.
2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.
3. B. Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.
4. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.
5. K. Tashanov, S. Matyakupov, H. Allambergenov. O'zbek adabiyoti tarixi fanidan seminar mashg'ulotlari. T.: «Fan va texnologiya», 2015, 82 bet.

Elektron ta'lim resurslari

1. www.tdpu.uz.
2. www.pedagog.uz.
3. www.facebook.com.

6-mavzu: G'afur G'ulom va Quddus Muhammadiy ijodi

Reja

1. G'afur G'ulomning bolalar uchun yozilgan she'rlarida ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
2. G'afur G'ulomning nasriy asarlari o'zbek bolalar adabiyotining ajoyib namunalari ekanligi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
3. G'afur G'ulomning ikkinchi jahon urushi davridagi ijodi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
4. Quddus Muhammadiyning hayoti va ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
5. Q. Muhammadiy she'riyatida tabiatga munosabat; poetik obrazning o'rni

5. Qaysi shoir maktabda muallimlik qilib yurgan paytida barg mavzusini o'tib ta'sirlanib qanday she'r yozgan?

A.I.Muslim «Tilla qong'iz». B.P.Mo'min «Tuganmas kon». S.Z.Diyor «Mamlakat». *D.Q.Muhammadiy «Bargjon»

Quddus Muhammadiy

№	Quddus Muhammadiy	Ha	Yo'q
1	Q.Muhammadiy maktabda botanika o'qituvchisi bo'lib ishlaganmi?	+	
2	Q.Muhammadiy ijodiga xos bo'lgan muhim xususiyatlardan biri hozirjavoblikmi?	+	
3	Q.Muhammadiy 1900-yil tug'ilganmi?		+
4	Q.Muhammadiyning 1-she'ri «Chuvalachi» deb nomlanganmi?	+	
5	Bo'lay desang bog'bon Yo vatanga posbon Yo osmonda uchuvchi Yo dengizda suzuvchi Nimani qilsang tilak Bariga o'qish kerak Misralari «Tong o'yini» she'ridan olinganmi?		+
6	Q.Muhammadiy ijodining yana bir muhim qirradi satirik va yumoristik asarlari bilan bog'liqmi?	+	
7	«Bargjon» she'ri Q.Muhammadiy Islom shoirga kotiblik qilib yurgan paytida yozganmi?		+
8	Q.Muhammadiyning birinchi she'rlar to'plami 1940-yilda bosilib chiqqanmi?		+
9	Q.Muhammadiyning she'rlari tabiat haqidami?	+	
10	Q.Muhammadiy Hamza nomidagi Respublika davlat mukofotiga sazovor bo'lganmi?	+	

Savollar

Quddus Muhammadiy

- 1.Quddus Muhammadiy qaysi shoirlarni o'zi uchun ustoz deb bilgan?
- 2.Quddus Muhammadiy sofdil, a'lochi o'quvchi bolalarni samimiy sezadi va qaysi she'rlarida bunday bolalarni maqtaydi?
- 3.Quddus Muhammadiyning satirik va yumoristik asarlari qaysilar?
- 4.Quddus Muhammadiyning qaysi she'ri quvnoq misralardan tashkil topgan bo'lib, bolalarning ruhiga, pedagogik- ruhiy xususiyatlariga mos keladi?
- 5.She'rlarida toychoq, tuya, laylak, xo'roz, ipak qurti va samolyot haqida hikoya qilgan shoir kim?
- 6.Quddus Muhammadiyning hayoti va ijodiy faoliyati haqida ma'lumotlar bering?
7. Shoir she'rlaridagi musiqiylik haqida nimalar bilasiz?
8. Q.Muhammadiy she'riyatida tabiatga munosabat qanday?

9. Shoirning balladalarini toping?

*A. «To‘y», «Ikki vasiqa». B. «Bolalik». S. «Jangchi Tursun». D. «Ko‘kan».

10. G‘afur G‘ulomning nasriy asarlari?

*A. «Yodgor», «Shum bola», «Tirilgan murda». B. «Bir g‘uncha ochilguncha», «Shum bola», «Tirilgan murda». S. «Bari seniki», «Bir g‘uncha ochilguncha», «Yodgor». D. «Bari seniki», «Mukofot», «Shum bola».

G‘afur G‘ulom

1. G‘afur G‘ulomning qanday she‘riy to‘plamlarini bilasiz?
2. G‘afur G‘ulom qaysi she‘ri orqali «Sog‘lom tanda sog‘ aql» maqolini o‘ziga xos o‘brazli tarzda yoritib bergan?
3. O‘zining achchiq yetimlik hayotini eslash orqali asarning ta‘sir kuchini oshirishga erishgan shoir kim va bu qaysi she‘r?
4. G‘afur G‘ulom qaysi asarida o‘z qahramoniga «so‘z» berib, uning o‘ziga xos xarakterini yaratadi?
5. G‘afur G‘ulomning qaysi asari prolog va epilogdan tashqari, olti fasldan iborat?

Adabiyotlar

1. T. Adashboyev, A. Akbar. O‘zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She‘riyat. . —T.: «O‘qituvchi», 2006, 279 bet.
2. S. Matjon. O‘zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O‘qituvchi», 2006, 480 bet.
3. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. . —T.: «O‘zbekiston», 2008, 536 bet.
4. K. Tashanov, S. Matyakupov, H. Allambergenov. O‘zbek adabiyoti tarixi fanidan seminar mashg‘ulotlari. T.: «Fan va texnologiya», 2015, 82 bet.

Elektron ta‘lim resurslari.

1. www.tdpu.uz. 2. www.pedagog.uz. 3. www.samdu.uz.

Quddus Muhammadiy

Quddus Muhammadiy hayoti va ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlari

1. To‘qson yillik umrini bolalarga she‘r, qo‘shiq, doston, doston-ertak yaratishga qaratgan shoir kim?

A. Ilyos Muslim. B. Po‘lat Mo‘min. *S. Quddus Muhammadiy. D. Uyg‘un.

2. Quddus Muhammadiy 1907-yilda Toshkent shahrida oilasida dunyoga keldi.

A. Hunarmand. B. Xizmatchi. S. Kambag‘al dehqon. *D. Mehnatkash dehqon

3. Qaysi shoir yosh kitobxonlar qalbida tabiat va inson kuychisi sifatida e‘zozli bo‘lib kelgan?

*A. Quddus Muhammadiy. B. Zafar Diyor. S. Po‘lat Mo‘min. D. Ilyos Muslim.

4. «Momaqaymoq» «Qoqi o‘t», «Bog‘imizda bir nok bor» kabi she‘rlar qaysi shoir qalamiga mansub?

A. Z. Diyor. B. P. Mo‘min. S. A. Avloniy. *D. Q. Muhammadiy.

5. Z. Diyorning inson va tabiat haqidagi she'rlari qaysi?

*A. Binafsha, Navbahor, Kapalak.

B. Mamlakat, tilsiz o'rtoq.

S. Binafsha, Mamlakat, Amudaryo bo'yida.

D. Tankist, Ona qo'shig'i, ulug' bayram.

6. Z. Diyorning o'g'rilik qilib tirikchilik o'tkazib yurgan bola obrazi tasvirlangan dostoni qaysi?

*A. Mashinist.

B. Kichkina bog'bon haqida doston.

S. Ko'ngil istar yaxshilik.

D. Lochin qanotlari.

7. «Baxtli yoshlik» «Uch og'ayni» kabi dramalar muallifi kim?

A. Sh. Sa'dulla.

*B. Z. Diyor.

S. P. Mo'min.

D. Q. Muhammadiy.

8. Z. Diyorning qaysi she'rida o'lka chegarachilarining obrazi mahorat bilan tasvirlangan?

A. Qutb qo'shig'i.

B. Kel, uchaylik shimolga.

*S. Amudaryo bo'yida.

D. Mamlakat.

9. Z. Diyor qaysi she'rida o'z yurtini ta'riflagan?

*A. «Serquyosh o'lka».

B. «Navbahor».

S. «Amudaryo bo'yida».

D. «Bahor».

10. «Qo'lda kichik ketmon bilan bog'larni yashnatishga mehr qo'ygan Shotursin obrazi tasvirlangan doston muallifi kim?

A. Sh. Sa'dulla.

*B. Z. Diyor.

S. H. Nazir.

D. P. Mo'min.

No	Zafar Diyor	Ha	Yo'q
1	Z. Diyor Namanganda tug'ilganmi?	+	
2	Z. Diyorning birinchi she'riy to'plami «Qo'shiqlar» nomi bilan nashr qilinganmi?	+	
3	Zafar Diyor katta yoshdagilar uchun she'rlar yozganmi?		+
4	Z. Diyor 1935-yilda dastlabki mashhur asarlaridan biri bo'lgan «Mashinist» she'rini yozganmi?		+
5	Z. Diyor «Tong yulduzi» gazetasida adabiy xodim bo'lib ishlaganmi?	+	
6	Z. Diyorning ko'pgina asarlari mehnat mavzusiga bag'ishlanganmi?	+	

Adabiyotlar

1. T. Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. — T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. — T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

3. B. Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. — T.: «Sharq», 2010, 528 bet.

4. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. — T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.

5. K. Tashanov, S. Matyakupov, H. Allambergenov. O'zbek adabiyoti tarixi fanidan seminar mashg'ulotlari. T.: «Fan va texnologiya», 2015, 82 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz. 2. www.pedagog.uz. 3. www.Ziyonet.uz. 4. www.edu.uz. 5. www.ziyouz.com

7-mavzu: Zafar Diyor va Shukur Sa'dulla ijodi

Reja:

1. Zafar Diyorning hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

2. Zafar Diyorning she'riy asarlarida inson va tabiat o'rtasidagi munosabatlarning ifodalanishi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

3. Shukur Sa'dulla hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

4. Sh. Sa'dulla ijodida hayotiy voqealarning haqqoniy badiiy tasviri, janr rang-barangligi va badiiy xususiyatlari, obrazlar talqini, tarbiyaviyligi, hayotiyiligi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

Tayanch tushunchalar: badiiy tasvir, janr rang-barangligi, obrazlar talqini, inson va tabiat.

Zafar Diyor

1. Z. Diyorning ilk she'riy to'plami qanday nom bilan qachon nashr qilingan?

A. «Tantana» 1938-yilda. B. «She'rlar» 1939-yilda. S. «Sovg'a» 1944-yilda.

*D. «Qo'shiqlar» 1938-yilda.

2. Z. Diyorning «Orzu», «Temurchilar maktubi», «Otam kabi» she'rlari yoshlarda qanday fazilatlarini tarbiyalashda muhim rol o'ynaydi?

*A. Qahramonlik, vatanparvarlik, birodarlik.

B. Insonparvarlik, saxiylik, qahramonlik.

S. Vatanparvarlik, haqiqatgo'ylik.

D. Haqiqatgo'ylik, saxiylik.

3. Z. Diyorning vafotidan keyin qanday saylanma va to'plamlari nashr qilindi?

A. «Qo'shiqlar», «Tantana», «Bizning qurolimiz».

*B. «Gunafsha», «Asarlar», «Qanotli do'stlar», «Suv bilan suhbat».

S. «Bizning oila», «Sovg'a».

D. «Qurol bering menga ham».

4. Zafar Diyorning 1935-yilda dastlabgi mashhur asarlaridan birining nomi va u qanday janrda yozilgan?

A. Kapalak, she'r. *B. Mashinist, doston. S. Jo'natish, hikoya. D. Omonat, drama.

A. Bizning qahramon. *B. She'r va ertaklar. S. Mehmon qiz. D. Otlqlar.

9. Sh. Sa'dullaning xalq ertaklari uslubida tasvirlangan asarlari?

A. Shohista, Mehmondorchilik, Anqov.

B. Injiq, Bizning oyi, Ivirsiq.

*S. Uch ayiq, Ayyor Chumchuq, Ikki donishmand.

D. Yalqov ayiqcha, Shalobbo, Yomg'ir yag'oloq.

10. Sh. Sa'dullaning «Ivirsiq» she'ridagi Siddiq ismli bola qanday xarakterda tasvirlangan?

A. Odobli, mehribon, mehnatkash.

*B. O'yinqaroq, darsdan kech qoladigan shoshqaloq.

S. Uyg'a vazifani vaqtida bajaradigan, darsdan kech qolmaydigan.

D. Ishyoqmas, yolqov, odobli.

No	Shukur Sa'dulla	Ha	Yo'q
1.	“Hayqiriq” nomli birinchi she'riy to'plam Zafar Diyornikimi?		+
2.	Shukur Sa'dullaning “Ayyor chumchuq” asari ertak janrida yozilganmi?	+	
3.	Shukur Sa'dulla ijodida yumoristik she'rlar ham uchraydimi?	+	
4.	Shukur Sa'dullaning “To'rt fasl” she'ri yil fasllari haqidami?	+	
5.	“Kachal Polvon” Shukur Sa'dullaning qissasimi?	+	
6.	Shukur Sa'dullaning “Ism qo'yilmagan xat” asari ertakmi?		+
7.	Shukur Sa'dulla maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlab ertak-dostonlar yozganmi?	+	
8.	Shukur Sa'dulla kuzni tabiatning oltin davri deya ta'riflaganmi?	+	
9.	Shukur Sa'dulla xalq og'zaki ijodidan foydalanganmi?	+	
10.	Shukur Sa'dulla tabiat mavzusida ham she'rlar yozganmi?	+	

Savollar

1. Shukur Sa'dullaning ikkinchi jahon urushi davrida qanday to'plamlari nashr etilgan?

2. Shukur Sa'dullaning «To'rt fasl» she'rida yil fasillarining xususiyatlari?

3. Shukur Sa'dullaning bolalar tarbiyasiga oid she'rlarini bilasizmi?

4. Shukur Sa'dulla bolalarning o'yin mashg'ulotlari haqida qanday ta'sirchan she'rlar yozgan?

5. Shukur Sa'dullaning qaysi qissalari o'zbek bolalar nashrining yaxshi namunalaridan biri hisoblanadi?

Adabiyotlar

1. T. Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. — T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

7	Z.Diyor ko'p she'rlarida vatanparvarlik vatanga muhabbat g'oyalari ilgari surilganmi?	+	
8	Z.Diyor 2-jahon urushi yillarida «Quyosh»nomli davriy gazetada adabiy xodim bo'lib ishlaganmi?		+
9	Z.Diyor bolalar adabiyotining hamma janrlarida qalam tebratganmi?	+	
10	Z.Diyor «Omonat», «Uch og'ayni» kabi she'rlar yozganmi?		+

Savollar

1. Z.Diyorning o'ttizinchi yillardagi ijodiy faoliyati nimasi bilan xarakterli?
2. Z.Diyor bugungi o'zbek bolalar dramaturgiyasi taraqqiyotiga ham hissa qo'shgan. Uning qanday dramalarini bilasiz?
3. Z.Diyorning tabiat mavzusidagi qanaqa she'rlarini bilasiz?
4. Z.Diyor «Serquyosh o'lka» she'rida qayerni ta'riflagan?
5. Z.Diyorning «Kel uchaylik shimolga» she'ri nima haqida?

Sh. Sa'dulla

1. Sh.Sa'dullaning qaysi she'rida yil fasllarining o'ziga xos xususiyatlari xarakterli detallarda yoritilgan?

A. She'rlar. *B. Hayqiriq. S. Boychechak. D. She'r va ertaklar.

2. Sh.Sa'dullaning birinchi she'rlar to'plami berilgan qatorni aniqlang?

A. Yomg'ir yag'oloq. B. Boychechak. S. Aziz qishlog'im. *D. To'rt fasl.

3. Sh Sa'dulla «Kachal palvon», «Ism qo'yilmagan xat» kabi asarlari qanday janrda yozilgan?

*A. Qissa. B. Hikoya. S. Pyesa. D. Ertak.

4. Sh. Sa'dullaning ishyoqmaslik shaxsiyatparastlik jamoani mensimaslik yomon oqibatlarga olib kelishini qaysi she'rida tasvirlagan?

A. Iivrisiq. *B. Yalqov ayiqcha. S. Anqov. D. Laqma it.

5 Sh. Sa'dullaning ikkinchi jahon urushi yillarida qanday to'plamlari nashr etilgan?

A. Boychechak, Dastyor qiz.

B. Kachal palvon, Lola va mushuk.

*S. Ona va bola, Shohista.

D. Ikki donishmand, Yolqov.

6. «Kuz» she'rining muallifi kim?

*A. Sh. Sa'dulla. B. Z. Diyor. S. A. Oripov. D. H. Nazir.

7. Dala-dashtda tindi ish

Mehmon bo'lib keldi qish

she'rining muallifi kim?

A. Z. Diyor. B. H. Nazir. S. Q. Muhammadiy. *D. Sh. Sa'dulla.

8. Sh. Sa'dulla Ilyos Muslim bilan hamkorlikda qaysi asarini kitobxonlarga tortiq etgan?

A. Ichki- ruhiy kechinmalari. B. Ishyoqmasligi, yalqovligi. S. Iztirob chekishini.
*D. Barcha javoblar to'g'ri.

4. «A'lo o'qish o'zi yuksak shuhrat,
Har shuhrating tillarda doston»

Ushbu parcha S. Jo'raning qaysi she'ridan olingan?

A. «Kimning xati chiroyli». *B. «Mamatning kechirmishi». S. «Tinish belgilari majlisi». D. «A'lo».

5. Sulton Jo'raning she'riy to'plamlari berilgan qatorni aniqlang?

*A. «Fidokor», «Moskva».

B. «Fidokor», «Moskva», «Iroda».

S. «Moskva», «Iroda», «Parvoz».

D. «Zangori gilam», «Sog'inib», «Iroda».

№	Sulton Jo'ra	Ha	Yo'q
1.	Sulton Jo'ra bolalarga atab asarlar yozganmi?	+	
2.	Sulton Jo'ra maqol, topishmoq, matallar yozganmi?		+
3.	Sulton Jo'raning asarlarida baxtli bolalik, vatanga muhabbat va dushmanga nafrat kabi tuyg'ular ifodalanganmi?	+	
4.	Sulton Jo'ra Buxoro viloyatida tug'ilganmi?	+	
5.	Shoirning ilk she'rlari "She'rlar" to'plamida nashr qilinganmi?	+	
6.	Sulton Jo'ra urushda qatnashmaganmi?		+
7.	Adib jangda halok bo'lganmi?	+	
8.	Shoir vafotidan so'ng uning she'rlari o'zbek va rus tillarida bosilib chiqqanmi?	+	
9.	"Tinish belgilarining majlisi" asari 1940 yil nashr qilinganmi?	+	
10.	Adib asarlarida ta'lim-tarbiya masalalari o'z ifodasini topganmi?	+	

Sulton Jo'ra

1. Sulton Jo'ra bolalarning ta'lim-tarbiya sohasida yozma nutq san'atini egallashga oid qanday she'rlar yozgan?

2. Sulton Jo'ra «Sog'inchli salom» she'rida qanday hislar tasvirlangan?

3. Sulton Jo'raning ilmiy ommaviy mavzusida yozilgan asarlaridan birini ayting?

4. Sulton Jo'raning «Mamatning kechirmishi» she'rida nimalarni aks ettirgan?

5. Sulton Jo'raning «Yolg'onchi» dostonida bolalarni qanday g'oyaga chorlagan?

Adabiyotlar

1. T. Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. — T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. — T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

3. B. Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.

4. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.

5. M. Jumaboyev. Bolalar adabiyoti. —T.: «O'qituvchi», 2011, 260 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz.

2. www.pedagog.uz.

3. www.Ziyonet.uz.

4. www.edu.uz.

5. www.old.uzbekistonovozi.uz.

8-mavzu: Sulton Jo'ra va Hakim Nazir ijodi

Reja:

1. Sulton Jo'raning hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

2. Shoirning ilmiy-ommabop mavzulardagi she'rlarida ifodalangan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

3. Sulton Jo'raning vatanparvarlik mavzusida yozilgan asarlari tahlili yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

4. Hakim Nazirning hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

5. Hakim Nazirning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan asarlariga xos xususiyatlar yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

Tayanch tushunchalar: Sulton Jo'ra, ilmiy-ommabop mavzular, she'rlarida ifodalangan g'oyalar.

Test

Sulton Jo'ra

1. *O'tmishim to'g'ri so'z,*

Qoidaga juda mos,

Ko'kragimni men sira

O'tirganim yo'q tirab.

Ushbu parcha S. Jo'raning qaysi she'ridan olingan?

A. «Tinish belgilarining majlisi».

B. «Mamatning kechirmishi».

*S. «Kimning xati chiroyli».

D. «Harflar padari».

2. Sulton Jo'raning «Tinish belgilarining majlisi she'ri»da qaysi belgi «fikrlarning stansiyasi»ga o'xshatilgan?

A. Vergul. B. Undov. *S. Nuqta. D. So'roq.

3. «Mamatning kechirmishi» she'rida shoir Mamatning ishonarli aks ettirilgan?

2.S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

3.B.Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.

4.N.Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.

5.K.Tashanov, S.Matyakupov, H. Allambergenov. O'zbek adabiyoti tarixi fanidan seminar mashg'ulotlari. T.: «Fan va texnologiya», 2015, 82 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz.

2. www.pedagog.uz.

3. www.Ziyonet.uz.

4. www.edu.uz.

5. www.nadlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK).

6. www.rtm.uz.

9-mavzu: Po'lat Mo'min va Qudrat Hikmat ijodi

Reja:

1. Po'lat Mo'minning hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
2. Po'lat Mo'min ijodida odob-axloq mavzusi yuzasidan test topshiriqlari.
3. Qudrat Hikmatning hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlari.
4. Qudrat Hikmatning tinchlik va baxtli bolalik haqidagi she'rlarining o'ziga xos xususiyatlari yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

Tayanch tushunchalar: Po'lat Mo'minning hayoti va ijodi, adib ijodida odob-axloq mavzusi, tinchlik va baxtli bolalik.

Po'lat Mo'min

1. Po'lat Mo'minning qaysi ertak-pyesasida «Ilm, odob, halollik va mehnatsevarlik» ulug'lanadi?

A. «Qovoqvoy va Chanoqvoy». *B. «Suqatoy-Konfetvoy». S. «Ona bolam deydi, bola onam deydi». D. «Oltin nay».

2. Po'lat Mo'min ta'lim va jismoniy mehnatga bag'ishlangan she'rlaridan qanday bolalar haqida fikr yuritgan?

A. Dangasa, yulqov bolalar haqida. *B. Mehnat va mehnatsevar bolalar haqida. S. Ishyoqmas bolalar haqida. D. Yomon o'g'ri bolalar haqida.

3. Ahloq va odob kuychisi deb ta'riflangan shoir kim?

A.H. Nazir. B. X.To'xtaboyev. *S.P. Mo'min. D. O'tkir Rashid.

4. «Sentyabrim» nomli qo'shiq qaysi shoir ijodiga mansub?

A. H.Nazir. B. Oybek. S. I. Muslim. *D. Po'lat Mo'min.

5. Po'lat Mo'minning «O'rinbosarlar» poemasi yoshlarni nimaga chorlaydi?

*A. Kasb-hunar o'rganishga. B. Mehnatni qadrlashga. S. Vatanparvar bo'lishga. D. Ota-onani hurmatlashga.

3. B.Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.
 4. N.Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.
 5. M.Jumaboyev. Bolalar adabiyoti. —T.: «O'qituvchi», 2011, 260 bet.
- Elektron ta'lim resurslari.**
1. www.tdpu.uz.
 2. www.pedagog.uz.
 3. www.Ziyonet.uz.
 4. www.edu.uz.
 5. www.nadlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK).
 6. www.rtm.uz.

Hakim Nazir

1. Hakim Nazirning 1940-yilda yozgan «Kenja» nomli hikoyasining yangi nomini aniqlang?

*A. «Quyosh qachon tutiladi? B. «Besh baho». S. «Bolajonlarim». D. «Kenjatoy».

2. H.Nazirning umuminsoniy va milliy qadriyatlarga bag'ishlangan asarlari sonini ko'rsating?

A.60 ga yaqin. B.50 ga yaqin. *S.50 dan ortiq. D.40 dan ortiq.

3. H.Nazirning bolalik sarguzashtlariga bag'ishlangan qissasini toping?

*A. «Oq fotiha». B. «Kenjatoy». S. «Yaxshi ism». D. «Yonar daryo».

4. H.Nazirning qaysi qissasi o'zbek bolalar adabiyotining so'nggi yillardagi yutug'i hisoblanadi?

A. «So'nmas chaqmoqlar? B. «Kenjatoy». *S. «Yonar daryo». D. «Oq fotiha».

5. H.Nazirning kichikligida ota-onasidan olgan insoniy saboqlari uchun ularga minnatdorchilik izhor etgan hikoyasini toping?

A. «Dadamni topib beringlar». *B. «Oq fotiha». S. «Yonar daryo». D. «Kenja».

6. H.Nazirning qaysi hikoyasida jangchilarga hurmat va muhabbati tasvirlangan?

A. «Bir og'iz so'z». B. «Ikki o'rtoq». S. «Salim ota». *D. «Valijonning dadasi».

7. H.Nazirning Qaysi asarida bir dehqon oilasi boshiga tushgan nohaqlik fojialari tasvirlangan?

A. «Kenjatoy». B. «Yonar daryo». *S. «Dadamni topib beringlar». D. «Lochin qanotlari».

Savollar

1. Hakim Nazirning hayoti va ijodi haqida nimalarni bilasiz?

2. Hakim Nazirning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan asarlariga xos xususiyatlar?

3. Hakim Nazirning mehnat, odob-axloq, vatanparvarlik mavzulariga bag'ishlangan asarlarining ahamiyati haqida ma'lumotlar bering.

Adabiyotlar

1.T.Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

Savollar

1. Po'lat Mo'min qaysi she'rida xalq o'g'zaki ijodidan unumli foydalangan?
2. Po'lat Mo'minning birinchi she'riy to'plamining nomi?
3. Po'lat Mo'minning birinchi she'ri nechanchi yilda bosilib chiqqan?
4. Po'lat Mo'min «Qo'l ko'tarib, qo'lga tushdi» she'rida qanday mavzu tasvirlangan?
5. Po'lat Mo'minning «Qovoqvoy va Chanoqvoy» asarining bosh qahramonlari haqida gapirib bering.

Adabiyotlar

1. T.Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.
2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.
3. B.Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.
4. N.Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.
5. M.Jumaboyev. Bolalar adabiyoti. —T.: «O'qituvchi», 2011, 260 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz.
2. www.pedagog.uz.
3. www.Ziyonet.uz.
4. www.edu.uz.
5. www.nadlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK).
6. www.rtm.uz.

1. Quadrat Hikmatning «Bog'cha» she'ri bolalarni nimaga yetaklaydi?

*A. Vatan quchog'iga.

B. Onaning ulug'vorligini ta'riflaydi.

S. Estetik zavq beradi.

D. O'z mehnatidan xursand bo'lgan kishini ta'riflaydi.

2. Quadrat Hikmatning «Bobo dehqon hangomasi», «Qum ostida qovunlar» kabi poemalarida nima yoritib beriladi?

*A. Bolalarning kattalar mehnatiga qiziqishi.

B. Vatanga muhabbat.

S. O'qishga qiziqishlari.

D. Mehnatning samarasi.

Savollar

Quadrat Hikmat

1. Q. Hikmatning qaysi she'rida bolalarning ozod, erkin baxtiyorligi va ularning ona-Vatanga bo'lgan cheksiz mehr-muhabbatini ko'tarinki ruh bilan kuylaydi?
2. Q. Hikmatning qaysi she'rida kimki kitobga mehr qo'ysa astoydil o'qisa, aql-zehni rivojlanishini juda o'ynoqi misralar bilan yozadi?

6. P. Mo‘minning qaysi she‘ridagi qahramoni uzoq vaqt past bahoga o‘qib yuradi?

A. «Bahorga sayohat». B. «Oftob chiqdi olamga». *S. «Besh oldim besh». D. To‘g‘ri javob berilmagan.

7. P. Mo‘minning ilmi bo‘lish mavzusiga bag‘ishlangan qo‘shiqlari.

A. «5» baho qo‘shig‘i» «Xursandmisiz? Xursandmiz».

B. «Sentyabrim» «Uch baho - puch baho».

S. «Ulg‘aydimi aqlingiz?» «Birinchi bo‘l birinchi».

*D. A va B javoblar.

8. Po‘lat Mo‘minning «Oftob chiqdi olamga» asarida shoir «oftob» nimaning ramzi ekanligini ta‘kidlaydi?

A. Tinchlik.

B. Baxt va omad.

S. Ota-ona va farzand ramzi hisoblanadi.

*D. Olam olam quvonch, shodlik, mehnat, yashash, yasharish ramzi ekanligi.

9. P. Mo‘min «Qovoqvoy va Chanoqvoy» asarida Qovoqvoy nimaning timsoli?

A. Aqlli odobli bola timsoli. B. Bilimga chanqoq bola timsoli. S. Mehnatsevarlik.

*D. Dangasalik va beg‘amlilik.

10. P. Mo‘minning qaysi asarida mehnatdan zavqlanish tuyg‘usi yorqin ifodalangan?

A. Alla bilan Jalla. B. Oltin nay. *S. Yer chopildi javob topildi. D. Dono bola.

No	Po‘lat Mo‘min	Ha	Yo‘q
1.	Po‘lat Mo‘min ijodida mehnatdan zavqlanish tuyg‘usi yorqin ifodalangan asarlari bormi?	+	
2.	Po‘lat Mo‘minning “Qovoqvoy va Chanoqvoy” asarida Qovoqvoy dangasalik va beg‘amlilik timsoli deb ko‘rsatilganmi?	+	
3.	Po‘lat Mo‘minning “Qo‘l ko‘tarib qo‘lga tushdi” she‘rida ota-onani e‘zozlash haqida so‘z yuritilganmi?		+
4.	Po‘lat Mo‘minning ahloq va odob kuychisi deb ulug‘langan asarlari bormi?	+	
5.	“Sayrang qushlar” nomli she‘riy to‘plam Po‘lat Mo‘minning qalamiga mansubmi?	+	
6.	Po‘lat Mo‘minning “Qo‘l ko‘tarib qo‘lga tushdi” degan asari qahramoni dangasa, ishyoqmas, qaloq o‘quvchi bo‘lganmi?	+	
7.	Po‘lat Mo‘min “Oftob chiqdi olamga” asarida xalq og‘zaki ijodidan unumli foydalanganmi?	+	
8.	Po‘lat Mo‘min doston janrida ijod qilganmi?	+	
9.	Po‘lat Mo‘minning “Qovoqvoy va Chanoqvoy” pyesasidagi bosh qahramon Abdullajon ismli bolami?		+
10.	Po‘lat Mo‘minning “Oftob chiqdi olamga” she‘rida bolalarning harakati, urinishi kattalar ishiga ko‘maklashishiga nihoyatda ta‘sirli va shirali ifodalanganmi?	+	

«Xarakteristika». S. «Xarakteristika», «Bevaqt aytilgan azon», «Qizg'anchiq». D. «Qachoqlar», «Birinchi daraxtim», «Qizg'anchiq».

3. X.To'xtaboyevning qaysi kitobi yosh kitobxonlar uchun yozilgan.

A. «Tilxat», «Vali bilan Salim», «Shoshqaloq».

B. «Hadik», «Tilxat», «Ona», «Xarakteristika».

S. «Xarakteristika», «Bevaqt aytilgan azon», «Qizg'anchiq».

*D. «Qachoqlar», «Birinchi daraxtim», «Qizg'anchiq».

4. Ma'lumki hajviy qissalarimiz barmoq bilan sanaladi. «Kalvak mahsum», «Toshpo'lat tajang», «Shum bola» dan so'ng ancha vaqt bu janrdan asar yaratilmadi. Keyingi yillarda A.Qodiriy va G'.G'ulomning an'alarini davom ettirib, bu bo'shliqni to'ldirishga harakat qilgan adib...

*A. X.To'xtaboyev. B. Farhod Musajon. S. Qudrat Hikmat. D. Miraziz A'zam.

5. X.To'xtaboyevning asarini qiziqarli syujet asosiga quradi. Asarning bayonchisi qilib undagi barcha voqealarning ishtirokchisi bolmish Hoshimjonni qo'yadi. Tilga olingan voqealar uning tilidan hikoya qilinadi.

*A. «Sariq devni minib». B. «Sehrli qalpoqcha». S. «Sariq devning o'limi».

D. «Jonginam, shartingni qo'y».

6. «Sariq devni minib» romanida yaxshilik ramzi sifatida militsiya polkovnigi Salimjon, uning madakkori Hoshimjon, yomonlik ramzi sifatida kim gavdalanadi?

S. Davronboy. B. Salimjon. *S. Obid Battol. D. Hakimjon.

7. X.To'xtaboyev qaysi romani bilan kattalar o'rtasidagi aldanchilik, poraxo'rlik, mansabparastlik bolalar boshiga keltiruvchi kulfatni ko'rsatib beradi?

A. «Sir ochildi». B. «Besh bolali yigitcha». S. «Mungli ko'zlar». D. «Shirin qovunlar mamlakati».

8. X.To'xtaboyevning «Qasoskorning oltin boshi» romani markazida bosh qahramon tarixiy shaxs xalq qasoskori kimning taqdiri yotadi?

A. Omonboyning. B. Go'ro'g'lining. *S. Nomozning. D. Qo'chqorvoyning.

9. Adibning «Sariq devning o'limi» sarguzashti nechta qismdan iborat?

A. 2 qismdan. B. 4 qismdan. *S. 3 qismdan. D. 4 qismdan.

10. Namozning mardligi jasorati xalq qalbida mangu yashab kelayotganligi adibning qaysi asarida o'z ifodasini topgan?

A. «Jannati odamlar» asarida. B. «Besh bolali yigitcha» asarida. S. «Sariq devni minib» asarida. *D. «Qasoskorning oltin boshi» asarida.

No	Xudoyberdi To'xtaboyev	Ha	Yo 'q
1	X.To'xtaboyev universitetni tugatib Bog'dod tumanidagi maktablardan birida dastlab oddiy o'qituvchi, keyinchalik ilmiy bo'lim mudiri, direktor lavozimida ishlaganmi?	+	
2	X.To'xtaboyev «Mashinist» degan doston yozganmi?		+
3	X.To'xtaboyev 1958-yili Toshkentga ko'chib kelib «Toshkent haqiqati» gazetasi tahririyatiga ishga kirganmi?	+	
4	X.To'xtaboyev «Kichkina rais» hikoyasining qahramoni kichkintoy o'quvchi bola bo'lganmi?	+	
5	X.To'xtaboyevning yumorga moyilligi, komik iste'dodi «Sehrli qalpoqcha» qissasida seziladimi?	+	

3. Bola psixikasi, ruhiga monand tugal voqeiy badiiy formasida yozilgan Quadrat Hikmatning she'riini toping?

4. Q. Hikmatning qaysi she'rida jozibali misralar tuzib, bolalar e'tiqodini maktabga tortadi, ularni ilm-fan asoslarini mukammal egallashga undaydi?

5. Q. Hikmat nimani go'zal hayot manbai, u bilan kishi hurmat topadi, e'tibor orttiradi deb ifodalaydi?

Adabiyotlar

1. T. Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

3. B. Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.

4. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz.

2. www.pedagog.uz.

3. www.Ziyonet.uz.

4. [http:// kitob.uzedu.uz](http://kitob.uzedu.uz).

10-mavzu: Xudoyberdi To'xtaboyev va Farhod Musajon ijodi

Reja:

1. Xudoyberdi To'xtaboyev hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash

2. «Sariq devni minib», «Qasoskorning oltin boshi», «Besh bolali yigitcha» asarlarining badiiy xususiatlari yuzasidan test topshiriqlarini ishlash

3. Farhod Musajonning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan hikoyalari ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

4. Farhod Musajonning dramaturg sifatidagi ijodi yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

Tayanch tushunchalar: Xudoyberdi To'xtaboyev, hikoyalarda ilgari surilgan g'oyalar, bolalarga bag'ishlangan hikoyalar, dramaturg, asarlarining badiiy xususiatlari, hikoya, g'oya.

X.To'xtaboyev

Test

1. Hozirgi zamon o'zbek bolalar adabiyotida sarguzasht va fantastik janrlarining rivojiga katta hissa qo'shib kelayotgan adiblarning biri bu.

A. Farhod Musajon. B. Abdulla Ori pov. *S. X. To'xtaboyev. D. Quadrat Hikmat.

2. X.To'xtaboyevning kattalar uchun yozgan qissa va hikoyalari toping.

A. «Tilxat», «Vali bilan Salim», «Shoshqaloq». *B. «Hadik», «Tilxat», «Ona»,

*B. «Orzuga ayb yo'q» «Buloq suvi».

S. «Sabil qoldi», «Buloq suvi».

D. «Oq kabutar», «Xayolparastlar».

7. «Oq kabutar», «Sabil qoldi», «Xayolparastlar» kabi pyesalar kimning qalamiga mansub?

A. Sulton Jo'ra.

*B. F. Musajon.

S. M. A'zam.

D. Anvar Obidjon.

8. F. Musajonning «O'glimni qaytarib beringlar» asarining yangi nomi?

*A. «Najot istab».

B. «Bahor nafasi».

S. «Nozik masala».

9. F. Musajonning kattalarga bag'ishlab yozgan kitoblari?

*A. «Bahor nafasi», «Himmat».

B. «Oq kabutar» «Himmat».

S. «Sovg'a», «Dor».

D. «Yaxshilik», «Shiqildoq».

10. Kimning asarida dadasi o'g'liga chana sovg'a qilgani haqida hikoya qilingan?

A. M. A'zam.

B. A. Obidjon.

*S. F. Musajon.

D. S. Jo'ra.

No	Savollar	Ha	Yo'q
	Farhod Musajon		
1	Farhod Musajon 1933-yilda tug'ilganmi?	+	
2	Farhod Musajon Buxoroda tug'ilganmi?		+
3	Farhod Musajonning ilk asari 1956-yilda e'lon qilinganmi?		+
4	Farhod Musajonning «Shiqildoq», «Shodiyona kun», «Sovg'a», «Dor» kabi asarlari hikoya janriga mansubmi?	+	
5	Farhod Musajonning «Varrak» asarida sahovatli bo'lish, ziqna bo'lmaslik kabi g'oyalar ilgari surilganmi?		+
6	Farhod Musajonning «Eng yaxshi chana» hikoyasida qo'li ochiq, sahovatli, ziqna bo'lmaslik kabi g'oyalar aks ettirilganmi?	+	
7	«Orzuga ayb yo'q», «Bo'sh kelma», «Aliqulov», «Buloq suvi» kabi qissalar Farhod Musajonning qalamiga mansubmi?	+	
8	Farhod Musajon kattalarga bag'ishlab ham qalam tebratganmi?	+	
9	Farhod Musajon dramaturg sifatida ham faoliyat olib borganmi?	+	
10	Farhod Musajon kattalarga bag'ishlab «Sovg'a», «Varrak», «Dor», «Yaxshilik» kabi kitoblar yozganmi?		+

6	X.To'xtaboyevning «Qasoskorning oltin boshi»romani markazida tarixiy shaxs, xalq qasoskori Namoz taqdiri yotadimi?	+	
7	«Jonginam shartingni ayt» qissasi X.To'xtaboyevni hajvchi adib sifatida keng kitobxonlar ommasiga tanishtirganmi?	+	
8	X.To'xtaboyev uzoq yillar feletonchi bo'lib ishlab, kishilar yurak dardini, hasratlarini qumt bilan o'rganadimi?	+	
9	X. To'xtaboyev A. Qodiriy va G.G'ulom an'alarini davom ettirganmi?	+	
10	Adib asar qahramoni Namozni Go'ro'g'liga o'xshatadimi?	+	

Farhod Musajon

1. Farhod Musajonning ilk asari nechanchi yilda e'lon qilingan?

A.1950-yil.

B.1952-yil.

* S.1955-yil.

D.1956-yil.

2.1989-yil nashrdan chiqqan «Tekin tomosha»nomli kitob kimning qalamiga mansub?

*A.Farhod Musajon.

B.Xudoyberdi To'xtaboyev.

S.Hakim Nazir.

D.Latif Mahmudov.

3. ... ning o'ziga xos usubi bor.Uning asarlaridan bir parchagina o'qigan odam muallifning kimligini aniqlab olishi mumkin.Ushbu fikrlar qaysi shoirga tegishli?

A.M.A'zam.

B.A.Obidjon.

S.Sulton Jo'ra.

*D.Farhod Musajon.

4.Farhod Musajonning kichik yoshdagi bolalarga bag'ishlab yozilgan hikoyalari belgilang?

*A. «Shiqildoq», «Varrak» «Dor».

B. «Yaxshilik» «Do» «Toychoq».

S. «Toychoq» «Chovkar».

D. «Sirli chavandoz».

5. Ziqna bo'lmaslik kabi g'oyalar Farhod Musajonning qaysi asarida aks etgan?

A. «Dor».

B. «Chana».

*S. «Eng yaxshi chana».

D. «Yaxshilik».

6.F. Musajonning qissalari ko'rsatilgan qatorni belgilang?

A. «Oq kabutar» «Himmat».

1. M. A'zamning qaysi she'ri xalq og'zaki ijodi an'analari tasvirida yaratilgan?
*A. Bedananing buvisi. B. Biz yengamiz bo'ronlarni. S. Ota bilan bola. D. Yo'tal bobo.

2. M.A'zamning birinchi to'plami qachon nashr etilgan?

A.1969-yil. *B.1964-yil. S.2000-yil. D.1990-yil.

3. M.A'zamning pyesalari berilgan qatorni aniqlang?

A. «Oftobni quvalab»«Buloq suvi»«Mehnat shuhrati».

B. «Toshbaqalar hujumi» «Soatjonning soati».

*S. «Buhoriy darsi»«Ulug'bek va Abdurahmon»«Ulug'bekning kulgusi».

D. «Guliston», «Yillar va odamlar», «Gulshan diyorum».

4. «Antiq» asari muallifi kim?

*A. M.A'zam. B. Safar Barnoyev. S. T.Nizom. D. F.Musajon.

5. She'riy parcha M.A'zamning qaysi she'ridan olingan?

Maqsadimiz tog'day ulug'

Chambarchasdir tutash qo'llar.

Ozodlikning yo'li qutlug'

Olg'a do'stlar og'aynilar

*A. Biz yengamiz bo'ronlarni. B. Xayol surish. S. Er aylanadi. D. Tuyg'ular.

Savollar

1. M.A'zamning «Biz yengamiz bo'ronlarni» she'rida qanday g'oyalar ilgari suriladi?

2. M.A'zamning bolalarga atab yozgan kitoblarini ayting.

3. M.A'zamning «Yer aylanadi» she'rida qanday mavzu ulug'langan?

4. M.A'zamning qaysi she'ri qahramoni har bir narsani bilib poyoniga yetkazgisi keladi.

5. M.A'zamning bolalar hayotida katta qiziqish uyg'otib kelayotgan ertak dostonlari haqida gapirib bering?

Tursunboy Adashboyev

1. 1939-yilda tug'ilgan o'zbek va qirg'iz tillarida ijod qilgan shoir kim?

A. A.Obidjon. B. P Mo'min. *S. Tursunboy Adashboyev. D. H. Nazir.

2. T. Adashboyevning birinchi kitobi qanday nomlanadi?

*A. «Kamolning olmasi». B. «Arslonbob sharsharasi». S. «Surnay». D. «Guldasta».

3. T. Adashboyevning qaysi she'ri kichkintoylarni o'ylashga, hayol surishga, hayollari bilan dunyoni kezishga chorlaydi?

A. «Sichqonning orzusi». *B. «Fazogir. S. «Guldasta». D. «Nur daryo».

4. T Adashboyevning bolalarni qaldirg'och misolida huddi shu qushcha kabi mehnatkash bo'lishga ahillikka chaqiradigan she'rini toping?

A. «Kurash». B. «Yosh gvardiya». *S. «Qo'sh qaldirg'och». D. «Sovg'a».

5. T. Adashboyevning yumorga boy asarlarini ko'rsating?

*A. «Tegirmon», «Sovg'a», «Olatog' ohanglari».

B. «Kurash», «Fazogir», «Nur daryo».

Savollar

Farhod Musajon

- 1.F.Musajon hayoti va ijodiy faoliyati.
- 2.F.Musajon va o'zbek bolalar adabiyoti.
- 3.F.Musajonning «Eng yaxshi chana» hikoyasida ilgari surilgan g'oyalar.
- 4.F.Musajonning dramaturg sifatida ham yoshlarning mehrini qozongan asari haqida qisqacha ma'lumot.
- 5.F.Musajonning Dushanbe, Olmaota shaharlarida, Tataristonda sahna yuzini ko'rgan asarlari.

Adabiyotlar

- 1.T.Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.
 - 2.S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.
 - 3.B.Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.
 - 4.N.Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.
 5. M.Jumaboyev. Bolalar adabiyoti. —T.: «O'qituvchi», 2011, 260 bet.
- Elektron ta'lim resurslari.**
1. www.tdpu.uz.
 2. www.pedagog.uz.
 3. www.Ziyonet.uz.
 4. www.edu.uz.
 5. www.ziyouz.com.

11-mavzu: Miraziz A'zam va Tursunboy Adashboyev ijodi

Reja:

1. Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
 2. M.A'zam she'rlarida hayotga munosabat, ijtimoiy ziddiyatlarning badiiy talqini.
 3. Adib dramalarining maktab sahnasidagi ahamiyati.
 4. Tursunboy Adashboyev ijodida ona-tabiat va Vatan madhi yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
 5. T.Adashboyevning so'nggi yillardagi ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
 6. Shoirning ona tabiat va Vatan mavzusidagi she'rlari badiiyati yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
- Tayanch tushuncha:** adib, Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati, adabiy tahlil, Vatan madhi, Tursunboy Adashboyev ijodida ona-tabiat va Vatan madhi.

3. www.Ziyonet.uz.
4. www.edu.uz.
5. www.nadlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK).
6. www.rtm.uz.

12-mavzu: Qambar Ota va Muhammad Ali ijodi

Reja:

1. Qambar Otaning hayoti va ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlari.
2. Qambar Otaning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan she'rlarining mavzusida test tuzish.
3. Qambar Ota yaratgan doston va doston-ertaklarda ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
4. Muhammad Ali yaratgan tarixiy romanlardagi bolalar obrazlari yuzasidan test topshirig'ini tuzish.
5. Muhammad Alining ona-tabiat tasviri chizilgan asarlari yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
6. Muhammad Alining xalq afsonalari asosida yaratgan asarlarida ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, «Blits» texnologiyasi bo'yicha ishlash.
7. Muhammad Alining temuriylarga bag'ishlab yozilgan romanlari yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

Qambar Ota

1. Qambar Ota qaysi yili Samarqand gidromelioratsiya texnikumida tahsil oladi?

*A. 1961-yil. B. 1962-yil. S. 1980-yil. D. 1965-yil.

2. Qambar Otaning bolalar va kattalar uchun mo'ljallab yozilgan to'plamlari berilgan qatorni aniqlang?

*A. «Kitobcha va buzoqcha», «Chinor», «Bizning koinot», «Qiyofa».

B. «Sadoqatni odat qildim», Kitobcha va buzoqcha» «Qiyofa», «Bizning koinot».

S. «Chinor», «Bahor kelgach», «Oq fotiha».

D. «Bizning koinot», «Mo'jiza», «Quduq», «Kitobcha va buzoqcha», «Yonar daryo».

3. Qambar Ota 1941-yili qaysi shaharda tug'ilgan?

*A. Kattaqo'rg'on shahrida. B. O'sh shahrida. S. Toshkent shahrida. D. Jizzax shahrida.

Muhammad Ali

1. Muhammad Alining qaysi romanida «Farhodning bolaligi tasvirlari ayniqsa uning ismi ma'nosining yangicha talqini berilgan?

A. «Ulug' Saltanat». *B. «Boqiy dunyo». S. «Sarbadorlar». D. «Abadiy sog'inchlar».

S. «Sichqonning orzusi», «Adolatli qozi».

D. «Surnay», «Guldasta», «Yosh Gvardiya».

6. T.Adashboyevning quyidagi keltirilgan asarlaridan qaysi biri jahon tillariga ham o'girilgan?

A. «Kamolning olmasi». *B. «Olti oyoqli ho'tikcha». S. «Oriyatli xo'roz».

D. «Qoplonko'l».

7. T.Adashboyevning ertak doston janrida yozilgan asarini ko'rsating?

A. «Tegirmon». B. «Sovg'a». *S. «Burgutning o'limi». D. «Olatog' ohanglari».

8. *Dov-daraxtni bog'bonlar,*

Soch-soqolin qiyishdi,

Biz oqlagan daraxtlar,

Oppoq paypoq kiyishdi.

Ushbu parcha T.Adashboyevning qaysi she'ridan olingan?

*A. «Shanbalik». B. «Oqbura to'lqinlar». S. «Olatog'-lolatog'». D. «Biz sayohatchilar».

9. T.Adashboyev ijodining o'ziga xos boshqalardan ajralib turadigan qirrasini nimada?

A. She'rlari yoshlarga bag'ishlanganligi.

*B. Parodiya usulida yozishi.

S. Odob-axloq haqida yozilganligi.

D. Qirg'iz tilida ham ijod qilishi.

10. T.Adashboyev qirg'iz tilidagi qancha kitobni o'zbekchaga o'girgan?

A. 10 tadan ortiq. B. 30 ta. *S. 20 tadan ortiq. D. 35 ta.

T. Adashboyev

1. T.Adashboyev ijodining eng muhim fazilatlaridan biri nimada?

2. Shoirning qaysi she'rida II jahon urushi va undan keyingi davr tasvirlangan?

3. Qaysi shoir T.Adashboyevga bag'ishlab she'r yozgan?

4. T.Adashboyevning eng sara she'rlari jamlangan kitodi qanday nomlangan?

5. T.Adashboyevning asarlari qaysi tillarga tarjima qilingan?

Adabiyotlar

1. T.Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

3. B. Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.

4. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.

5. K. Tashanov, S. Matyakupov, H. Allambergenov. O'zbek adabiyoti tarixi fanidan seminar mashg'ulotlari. T.: «Fan va texnologiya», 2015, 82 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz.

2. www.pedagog.uz.

№	Savollar	Ha	Yo'q
1.	Muhammad Ali she'riyat va nasr, publisistika va tarjima janrlarida ko'p asarlar yozganmi?	+	
2.	Muhammad Alining "Boqiy dunyo" asari she'riy romanmi?	+	
3.	Muhammad Alining "Bo'taloq" asari romanmi?		+
4.	Adibning "Bo'talog'im yayraydi, yantoq bersam chaynaydi" bu parcha bo'taloq she'ridan olinganmi?	+	
5.	Adibning "Shudring" she'ri kuz faslining boshlanishi bilan bog'liqmi?	+	
6.	Adibning Bahor kelib ilisa kun, Bo'ylarini cho'zib mamnun. Yuz boshini o'rab butun, Gulchalardan tanga taqar. Sheriy parcha Shudring she'ridan olinganmi?		+
7.	Adibning "Sirlı qushlar" asari hind xalq afsonalaridan ilhomlanib yozilganmi?	+	
8.	Adibning "Uch oltin g'isht", "Sirlı qushlar" asarlari romanmi?		+
9.	Muhammad Ali ijodida Amir Temur alohida o'rin egallaydimi?	+	
10.	Muhammad Ali o'z otasidan eshitib yozgan asari "Uch oltin g'isht" asarimi?	+	

Savollar

Muhammad Ali

1. Tarixiy mavzuga bag'ishlangan «Boqiy dunyo», «Ulug' saltanat», «Sarbadorlar» nomli romanlarida bolalarning yorqin aksini chizib bergan xalq yozuvchisi kim?

2. M.Alining qaysi she'rida bo'talog'iga boqib quvongan, atrofida parvona bo'lgan bolakay obrazi chizilgan?

3. Bolaning quvonchiga quvonch qo'shgan kungaboqar uni eng avvalo, mehnatkash, odobli bo'lishidan tashqari nafsini tuyishga, xiyonat qilmaslikka o'rgatgan «Kungaboqar» she'riining muallifi?

4. Uch aka-uka- To'ng'ich, o'rtancha, kenja- uzoq safarga chiqishib, uchta oltin g'isht topib olgan qahramonlar Muhammad Alining qaysi afsonasining qahramonlari?

Adabiyotlar

1. T.Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. . —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

3. B.Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.

4. N.Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. . —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.

2. Muhammad Alining qaysi she'rida bo'talog'iga boqib quvongan atrofida parvona bo'lgan rasm chizilgan?

A. «Kungaboqar». B. «Shudring». *S. «Bo'taloq». D. «Onamlarning bayrami».

3. Muhammad Alining ijodidan keltirilgan parcha qaysi she'ridan olingan?

*Bahor kelib ilisa kun,
Bo'ylarini cho'zib mamnun,
Yuz boshini o'rab butun,
Gulchalardan tanga taqar...*

*A. «Kungaboqar». B. «Shudring». S. «Bo'taloq». D. «Onamlarning bayrami».

4. Muhammad Alining bolalarning odobiga odob, mehnatsevarliklariga mehnatsevarlik, ona tabiatga nisbatan mehrlariga mehr qo'shadigan asarlaridan biri?

A. «Bo'taloq». *B. «Shudring». S. «Kungaboqar». D. «Sirli qushlar».

5. Muhammad Alining hind xalq afsonalaridan ilhomlanib yozgan asari qaysi?

A. «Sarbadorlar». B. «Gumbazdagi nur». S. «Besh yillik yurish». *D. «Sirli qushlar».

6. Shoir Muhammad Ali o'z otasidan eshitib qiziqarli, ibratli afsona yaratadi, bu afsonaning nomi?

*A. «Uch oltin g'isht».

B. «Sirli qushlar».

S. «Gumbazdagi nur».

D. «Besh yillik yurish».

7. Turon, Xuroson, Fors mamlakatlarida yuz bergan voqealarni qaysi romanida yozgan?

*A. «Ulug' saltanat».

B. «Gumbazdagi nur».

S. «Sirli qushlar».

D. «Uch oltin gisht».

8. Muhammad Alining xalq afsonalari asosida yaratgan asarlari?

A. «Ulug' saltanat», «Bo'taloq».

B. «Kungaboqar», «Shudring».

*S. «Ninachi haqida ertak», «Sirli qushlar».

D. «Uch oltin gisht», «Onamlarning bayrami».

9. Muhammad Alining qaysi asarida halollik, fidoyilik, chin insoniylik mavzulari ulug'langan?

A. «Uch oltin g'isht».

*B. «Sirli qushlar».

S. «Sarbadorlar».

D. «Besh yillik yurish».

10. Muhammad Alining «Ulug' saltanat» romanidan berilgan ushbu fikr kimga tegishli?

«Alloh taolo bizga nabira ato etdi».

A. Mordinga

B. Ulug'bek Mirzoga

*S. Amir Temurga

D. Umarshayx Mirzoga

4. Anvar Obidjonning kichkintoylarni kelajakda sog'lom dovyurak bo'lib kamol topishlarida oila atrof-muhitning ta'siri qaysi she'rida ko'zga tashlanib turadi?

*A. Dorboz bola.

B. Ona yer.

S. Ey yorug' dunyo.

D. O'zinning quyoshim.

5. A. Obidjonning she'rlarida qanday g'oyalar ilgari surilgan?

A. Mehnatkashlik o'qimishlilik.

B. Vatanparvarlik odoblilik.

*S. AB javoblar to'g'ri.

D. To'g'rilik va halollik.

6. A. Obidjonning qaysi she'rida bola ta'lim-tarbiyasida xalq og'zaki ijodining ahamiyati ochib berilgan?

*A. Latifachi oyim.

B. O'zinning quyoshim.

S. Darboz bola.

D. Ey yorug' dunyo.

7. Anvar Obidjonning «O'zinning quyoshim» she'rida qanday maqsadlar ilgari surilgan?

A. Quyoshga talpinib yashash.

*B. Tinchlik, hotirjamlik kabi ezgu maqsadlarni.

S. Ochko'z bo'lish kabi maqsadlarni.

D. Nafsni tiyib yashash kabi maqsadlarni.

№	Savollar	Ha	Yo'q
1	Anvar Obidjonning «Latifachi oyim» she'ri o'zbek bolalar adabiyotining katta yutug'i hisoblanadimi?	+	
2	«Dunyoda eng yomon odat bu — ochko'zlikdir» degan tushuncha A.Obidjonga tegishlimi?	+	
3	Anvar Obidjon Andijon viloyatida tug'ilganmi?		+
4	Vayronada yashaydigan boy qush o'z hayotidan mamnun, Vayronasi bilan yaxshi yashashi Anvar Obidjonning «Vatan» asarida gavdalantirganmi?	+	
5	Anvar Obidjonning «Ochofatning po'pisasi» asari kitobxonlarga katta quvonch, shodlik bag'ishlaydimi?		+
6	Anvar Obidjon «Cho'lpon» nashriyotida ishlaganmi?	+	
7	Anvar Obidjon g'azal janrida ijod qilganmi?	+	
8	Anvar Obidjonning «Bulbulning solnomalari» g'azal janrida yozilganmi?	+	
9	«Soyam bilan o'ynayman», «Qo'rqq» she'rlari Anvar Obidjonga tegishlimi?		+
10	Anvar Obidjonning «O'zinning quyoshim» asari ezgu maqsadlarni ilgari surshi bilan kitobxon bolalarga behad katta quvonch, shodlik bag'ishlab kelganmi?	+	

5. M. Jumaboyev. Bolalar adabiyoti. —T.: «O'qituvchi», 2011, 260 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz.
2. www.pedagog.uz.
3. www.Ziyonet.uz.
4. http://navoi.natub.uz.

13-mavzu: Anvar Obidjon va Abusaid Ko'chimov ijodi

Reja:

1. Anvar Obidjon ijodi o'zbek bolalar adabiyotidagi yangicha yo'nalish sifatida.
2. Anvar Obidjon she'rilarida kitobxon ongiga ta'sir qilish emas, qalbiga yo'l topishga bo'lgan urinishlar yuzasidan test topshiriqlarini bajarish.
3. Anvar Obidjonning «Sen eshitmagan qo'shiqlar» turkumi yuzasidan test topshiriqlarini bajarish.
4. Anvar Obidjon ustozlar e'tirofida ekanligi yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
5. Abusaid Ko'chimovning hayoti va ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.
6. Abusaid Ko'chimovning kichkintoylarga bag'ishlangan she'rilarida ilgari surilgan g'oyalari yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
7. Abusaid Ko'chimov ertak va dostonlarining o'ziga xos xususiyatlari yuzasidan test topshiriqlari tuzish.

Anvar Obidjon

1. A Obidjon ma'murchilik kristianlik bor joyda g'am, kulfat, ofat bo'lmaydi. Tinch hotirjamlik ahil baxt bo'ladi degan ezgu maqsad qaysi asarida ilgari suriladi?

- A. «Ey yorug' dunyo».
- *B. «O'zimning quyoshim».
- S. «Juda qiziq voqea».
- D «Akang qarag'ay».

2. Bolalar bo'r, ko'mir bilan yo'lma-yo'l maydonchalarga quyoshning rasmini chizib qo'yishganligi voqeasiga bag'ishlangan asari?

- A. Akang qarag'ay.
- *B. O'zimning quyoshim.
- S. Juda qiziq voqea.
- D. Bulbulning cho'pchaklari.

3. Anvar Obidjonning dil so'zlari asosiga qurilgan asari?

- *A. O'zimning quyoshim.
- B. Bahromning hikoyalari.
- S. Juda qiziq voqea.
- D. Bulbulning cho'pchaklari.

Hurmat va ishonch

Yoqolgan joyda.

Abdusaid Ko'chimovning qalamiga mansub yuqoridagi parchada nimalar haqida gap ketmoqda?

A. Ishonch, mehr.

B. Sadoqat.

S. Hurmat.

*D. Barcha javob to'g'ri.

No	Savollar	Ha	Yo'q
1	Abdusaid Ko'chimov 1968-1972-yillarda Toshkentdagi Nizomiy nomli Pedagogika institutida tahsil olganmi?	+	
2	A.Ko'chimov mehnat faoliyatini 1974-yilda «O'qituvchi» nashriyotida musahhihlikdan boshlaganmi?		+
3	A.Ko'chimovning «Mening O'zbekistonim» nomli dostoni 1979-yilda albom shaklida nashr qilindimi?	+	
4	«Maqtanchoqlar», «Mishmishvoy», «Inoqlar», «Jazo» she'rlari A.Ko'chimovga tegishlimi?	+	
5	A.Ko'chimovning 1993-yil «Halqa» nomli kitobi Xitoyda nashr qilinganmi?	+	
6	A.Ko'chimovning «Hayot hukmi» nomli kitobi Xitoyda 2001-yil nashr qilinganmi?		+
7	A.Ko'chimov tabiat mavzusidagi yozgan asarlari uchun 1984-yil YUNESKO mukofoti bilan taqdirlandimi?	+	
8	A.Ko'chimovning G'afur G'ulom nomidagi mukofotga sazovor bo'lgan «Halqa» kitobi 1989-yil chop qilinganmi?		+
9	A.Ko'chimovning Avaz ismli oddiy qishloq bolasi «O'g'il» nomli hikoyasining qahramonimi?	+	
10	A.Ko'chimovning she'rlari «Umid daraxtlari», «Muhabbat bog'lari», «Qiyofa» deb nomlanadimi?		+

Savollar

1. Abusaid Ko'chimovning hayoti va ijodiy faoliyati haqida nimalarni bilasiz?
2. Abusaid Ko'chimovning kichkintoylarga bag'ishlangan she'rlarida ilgari surilgan g'oyalar qanday?
3. Abusaid Ko'chimov ertak va dostonlarining o'ziga xos xususiyatlari nimada deb bilasiz?
4. Adib dostonlarining ahamiyati haqida ma'lumotlar bering?
5. Shoirning she'rlaridan namunalar ayting va mazmunini izohlang?

Adabiyotlar

1. T.Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

Savollar

1. A. Obidjonning «O'zinning quyoshim» she'rida qanday masalalar ilgari surilgan?
2. A. Obidjonning «Vatan» asarining inson hayotidagi ahamiyati qanday?
3. A. Obidjonning dunyodagi eng yomon odat ochko'zlik ekanligi qaysi asarida yorqin tasvirlangan?
4. Qo'rqoq quyon, do'stsiz chayon, arg'amchidek buralib yuradigan ilon, tunukun yer qaziydigan yumron obrazlari A. Obidjonning qaysi asarida gavdalangan?
5. Kichintoylarning kelajakda sog'lom dovyurak bo'lib kamol topishlarida oila, atrof muhitning ta'siri kuchli bo'ladi degan g'oya A. Obidjonning qaysi she'rida ko'zga tashlangan?

Abdusaid Ko'chimov

1. Abdusaid Ko'chimovning qaysi she'rilarida bolalarda uchraydigan sodda mug'ambirlik, maqtonchoqlik kabi xislatlar tasvirlanadi?

- A. «Biz o'n yetti o'rtoqmiz», «Boychechak».
- B. «Jazo», «Men g'iybatchi emasman».
- S. «Maqtanchoqlar», «Halqa».
- *D. «Suflor», «Inoqlar», «Yolg'onchi sayohatchi».

2. Abdusaid Ko'chimovning qaysi she'ri o'quvchilarda kamchiliklarga qarshi nafrat, yutuqlarga nisbatan muhabbat uyg'otish uchun xizmat qiladi?

- A. «Jasur bola».
- B. «Mish-mishvoy».
- *S. «Men g'iybatchi emasman».
- D. «Yolg'onchi sayohatchi».

3. Abdusaid Ko'chimovning bolaga hech qachon yolg'on so'z aytmaslik kerakligi, uning ruhiyatiga putur yetkazishi haqida fikr yuritilgan hikoyasining nomini toping.

- *A. «O'g'il».
- B. «Baland tog'lar».
- S. «Boychechak».
- D. «Chaman».

4. *Maktabda hamma meni
Qo'rqmas, bahodir deydi,
Katta-kichik har kuni
Faqat g'amimni yeydi.*

Ushbu she'r A. Ko'chimovning qaysi she'ridan olingan?

- A. «O'g'il».
- B. «Inoqlar».
- S. «Sufilar».
- *D. «Jasur bola».

5. *Mish-mishvoy o'zi
Tug'ilar qayda*

4. H. Imonberdiyev qachon tug'ilgan?
 A. 1964.
 B. 1945.
 S. 1964.
 *D. 1954.
5. She'riy parcha muallifi kim?
*Tokchadagi qaymoqdan
 Ko'tarmay sira boshin,
 Ichayapti qarasam,
 Uyalmay Olamoshim.*
 A. A. Avloniy.
 B. A. Obidjon.
 S. M. A'zam.
 *D. H. Imonberdiyev.
6. Hayvonot olamiga mehr qo'yish haqida shoirning qanday she'ri bor?
 *A. Olamoshim.
 B. Mehr.
 S. Tarbiya.
 D. Hayvonot bog'i.
7. «Bir gal qaymoq emasam emabmanda, mayliga» she'riy parcha muallifi kim?
 A. Qo'g'irchoq.
 *B. Olamoshim.
 S. Bir so'z.
 D. Yolg'izlikda.
- H. Imonberdiyevning qaysi she'ridan olingan?
 A. Qo'g'irchoq.
 *B. Olamoshim.
 S. Bir so'z.
 D. Yolg'izlikda.
8. She'riy parcha muallifi kim?
 — *E do'stim bu sayyohlar
 Rosa tegdilar jonga,
 Ermakka gulxan yoqib
 Xavf solishar o'rmonda*
 A. T. Nizom.
 B. A. Obidjon.
 S. Abdusaid Ko'chimov.
 *D. H. Imonberdiyev.
9. H. Imonberdiyevning tarbiya haqidagi asari nomi qanday?
 A. Hayot.
 B. Oliygo'h.
 S. Maktab.
 *D. Tarbiya.
10. H. Imonberdiyevning qanday kitoblari bor?
 A. Quvnoqlar quvonchi.
 B. G'aroyib pufak.
 S. Kulgu sarchashmalari.
 *D. Barchasi to'g'ri.

2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

3. B. Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: Sharq, 2010, 528 bet.

4. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.

5. K. Tashanov, S. Matyakupov, H. Allambergenov. O'zbek adabiyoti tarixi fanidan seminar mashg'ulotlari. T.: «Fan va texnologiya», 2015, 82 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz.

2. www.pedagog.uz.

3. www.Ziyonet.uz.

4. www.edu.uz.

5. [http:// e-adabiyot.uz](http://e-adabiyot.uz).

14-mavzu: Hamza Imonberdiyev va Abdurahmon Akbarning ijodi

Reja:

1. Hamza Imonberdiyevning hayoti va ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

2. Hamza Imonberdiyev asarlarining mavzu doirasi yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

3. Abdurahmon Akbar ijodidagi rang-baranglik yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

4. Abdurahmon Akbarning qofiyali nasr(saj) shaklidagi turkumidagi she'rlarning o'ziga xosligi yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

Test

1. H. Imonberdiyev she'riyatining o'ziga xos xususiyati nimada?

A. Samimiyligida.

B. Puxtaligida.

*S. Samimiy va badiiy jihatdan pishiq va puxtaligida.

D. Ona tabiat mavzusini yoritib berishida.

2. «Osonmas kurashmoq haqiqat uchun!» degan fikrlar qaysi shoir qalamiga mansub?

A. Anvar Obidjonning.

B. Abdurahmon Akbarning.

S. Hamza.

*D. H. Imonberdiyev.

3. H. Imonberdiyev ko'p yillar ishlagan gazeta nomi?

A. Tong.

B. Yulduz.

*S. Tong yulduzi.

D. Cho'lpon.

*A. «Tilla g'oz», «Shishadagi arvo» «Uch aka-uka».

B. Yalqov Geys, Gensning baxti.

S. Botir tikuvchi, Shishadagi arvo.

D. Yosh pahlavon.

4. Aka-uka Grimmlarning jahonga mashhur asarlari qaysi?

A Bo'ri va tulki.

B. Yosh pahlavon.

*S. Zolishka, Qorqiz.

D. Yalqov Geys.

5. Bir shahzoda haqiqiy malikaga uylanish uchun butun yer yuzini shahar-u qishloqlarni kezib hech qayerdan haqiqiy malikani topa olmabdi. Bu kabi fikr Andersennig qaysi asarida olingan?

A. Bolalar guringi.

*B. No'xat ustidagi malika.

S. Qor malikasi.

D. Soqchi.

6. Andersen o'z ijodini nechanchi yilda boshlagan?

*A. 1820-yilning boshlarida.

B. 1820-yilning oxirida.

S. 1820-yilning o'rtasida.

D. 1821-yilda.

7. Andersenning nomini mashhur qilgan asarlar nomini ko'rsating.

*A. Bolalar uchun aytilgan ertaklar, Yangi ertaklar, Tarix.

B. Qo'ng'iroqli girdob, Bolalar gurungi.

S. Kumush tanga, Go'ng qo'ng'iz.

D. Soqchi.

8. Sharl Perroning necha ertagi bor?

*A. 11 ta.

B. 12 ta.

S. 15 ta.

D. 20 ta.

9. Sharl Perroning qanday asarlari bor?

A. «Qorin botir», «To'tiqush», «Bulbul».

B. «Muborak kunlar», «Ko'klam qo'shig'i».

S. «Tush ko'rgan bola», «Ko'klam qo'shig'i».

D. «Qizil shapkacha», «Zolushka», «Etik kiygan mushik».

10. Sh. Perro ijodida qaysi asari alohida o'rin tutadi?

A. Uyqidagi malika.

B. Bog'.

S. Eshak terisi.

*D. Qizil shapkacha.

11. Sh. Perro qaysi janr asoschisi?

A. Doston.

B. Maqol.

Savollar

1. Hamza Imonberdiyevning asarlarining tub mohiyati nimada ekanini tahlil qiling.
2. Hayvonot olamiga mehr qo'yishga undovchi she'rlari haqida ma'lumot.
3. Hamza Imonberdiyevning «Olamoshim» she'ridagi ijobiy holat nimada?
4. Hamza Imonberdiyevning «Lofchilar - aldoqchilar» asaridan qanday ma'no kelib chiqadi?
5. Inson hayotida qo'rqmas, jasoratli bo'lib kamol topishiga turtki bo'ladigan she'rlari?

15-mavzu: Chet el bolalar adabiyoti

Reja:

1. Chet el bolalar adabiyotining umumiy tahlili yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
2. Sharl Perroning bolalar zavq oladigan ertaklariga xos xususiyatlar yuzasidan test tuzish.
3. Aka-uka Grimmlar yaratgan ertaklarda ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
4. Aka-uka Grimmlar yozgan ertaklarda ulug'langan yoki qoralangan fazilatlar va xislatlar yuzasidan test topshiriqlarini bajarish.
5. Xans Kristian Andersen ijodining ko'p qirrali va rang-barangligi yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.
6. Xans Kristian Andersen asarlarida ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

Aka-uka Grimmlar va X. K. Andersen

1. Aka-uka Grimmlar Marburg universitetida o'qib yurgan vaqtida qanday ishlar bilan shug'ullana boshlagan?

*A O'rta asrning nemis tarixi, huquq va mifologiya, xalq og'zaki ijodi hamda til va adabiyoti.

B. Huquq va mifologiya xalq og'zaki ijodi.

S. Asar yozish, ertaklar yozish.

D. O'qish yozish nemis adabiyoti.

2. Aka-uka Grimmlar Professorlik qilgan universitetlar nomini ayting?

A. Marburg Berlin.

B. Gyotengin Marburg.

S. Marburg.

*D. Gyotengin Berlin.

3. Aql bilan ish ko'rish bilimdonlik Aka-uka Grimmlarning qaysi ertaklarida berilgan?

Adabiyotlar

1. T. Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

3. B. Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.

4. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.

5. M. Jumaboyev. Bolalar adabiyoti. —T.: «O'qituvchi», 2011, 260 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz.

2. www.pedagog.uz.

3. www.Ziyonet.uz.

4. www.edu.uz.

5. <http://www.academy.uz>.

16-mavzu: Rus yozuvchilarining bolalarga atab yozgan asarlari

Reja:

1. Aleksandr Sergeyevich Pushkin yaratgan ertak-dostonlarda ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

2. Nikolay Alekseyevich Nekrasov hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini tuzish.

3. Nikolay Alekseyevich Nekrasovning bolalarga atab yaratgan asarlarining o'ziga xos xususiyatlari yuzasidan test topshiriqlarini ishlash.

Aleksandr Sergeyevich Pushkin

1. Ushbu parcha qaysi shoirning qalamiga mansub?

Qaytdi kampir yoniga axir,

Ko'rsa tag'in o'sha yerto'la

Bo'sag'ada o'tirar kampir

Qarshida teshik tog'ora

*A. A. S. Pushkin.

B. Aleksandr Blok.

S. Nikolay Alekseyevich Nekrasov.

D. Lev Tolstoy.

2. Taniqli rus shoiri Nikolay Alekseyevich Nekrasovning bolaligi qayerda o'tgan?

A. Kostrova o'rmonlarida.

B. Yaroslaveda.

S. Masal.

*D. Ertak.

12. Sh. Perroning «Qizil shapkacha» ertagi oxiri qanday tugallangan?

*A. Yaxshilik.

B. Yomonlik.

S. Yovuzlik.

D. Yechimi berilmagan.

13. Aka-uka Grimmmlar qaysi universitetda o'qigan?

A. London universitetda.

B. Vetnamda.

*S. Margburg universitetda.

D. Mangoliyada.

14. Aka-uka Grimmmlar tomonidan yaratilgan ertaklarning birinchi jildi nomini ayting?

A. Sehrli ertaklar.

B. Topishmoqlar.

S. Oila.

*D. Bolalar va oilaviy ertaklar.

15. Aka-uka Grimmmlarning birinchi ertagi nechanchi yili yozilgan?

A. 1850-yilda.

B. 1800-yilda.

S. 1825-yil.

*D. 1812 yilda.

16. Aka-uka Grimmmlar ertagining 2-jildi qachon nashr etilgan?

A. 1800 yilda.

*B. 1815-yilda.

S. 1801-yilda.

D. 1818-yilda.

17. Aka-uka Grimmmlar tomonidan yaratilgan ertaklarning 3-jildi qachon nashr etilgan?

*A. 1922-yilda.

B. 1920-yilda.

S. 1918-yilda.

D. 1915-yilda.

Savollar

Aka-uka Grimmmlar

1. Aka-uka Grimmmlarning kitoblarida qanday turdagi ertaklar jamlangan?
2. Aka-uka Grimmmlarning ertak qahramonlari nimasi bilan boshqa ertaklar qahramonlaridan ajralib turadi?
3. Aka-uka Grimmmlarning barcha ertaklarida uchraydigan xususiyatlar.
4. Aka-uka Grimmmlarning «Tulki bilan g'ozlar» ertagida ilgari surilgan g'oya.

3. B.Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —T.: «Sharq», 2010, 528 bet.

4. N.Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. —T.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.

5. M.Jumaboyev. Bolalar adabiyoti. —T.: «O'qituvchi», 2011, 260 bet.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz.

2. www.pedagog.uz.

3. www.Ziyonet.uz.

4. www.edu.uz.

5. [http:// kitob.uz](http://kitob.uz).

6. [http:// www.ziyouz.com](http://www.ziyouz.com).

*S.Volga bo'ylarida.

D.Novgorodda.

3. S. Yu. Marshakning nomini olamga yoygan, bolalar shoiri sifatida tanitgan she'rlaridan biri?

A. «Qayerda ovqatlanding ey chumchuq».

*B. «Ahmoq sichqoncha haqida ertak».

S. «Kecha va bugun».

D. To'g'ri javob yo'q.

4. S.Yu.Marshak nechanchi yillarda o'zining she'ri va poemalari bilan yosh kitobxonlarning sevimli shoiri sifatida tanildi?

*A.1920-yilda.

B.1930-yilda.

S.1915-yilda.

D.1922-yilda.

Savollar

Tolstoy

1. Lev Nikolayevich Tolstoyning «Yangi alifbo» asari haqida ma'lumot bering?

2. Lev Nikolayevich Tolstoyning «Mo'ysafid olma ekdi» hikoyasida ilgari surilgan g'oyalar qanday?

3. Samuel Yakovlevich Marshak asarlarining janr jihatdan rang-barangligi nimada?

4. Samuel Yakovlevich Marshak asarlarida ilgari surilgan g'oyalar qanday?

5. Do'stlik birodarlik, do'stlikka sadoqat, mehr-oqibat, nafaqat odamlar orasida balki, hayvonlar orasida mavjud ekanligini biz Tolstoyning qaysi asarida ko'rishimiz mumkin?

6. A.S.Pushkinning «Haqiqat bir kun emas bir kun o'z o'rnini topadi, hamma baxtli baxtiyor bo'lar degan fikrlarni ilgari surgan asari qaysi?

7. S.Ya.Marshakning «Ahmoq sichqoncha» haqida ertagining ahamiyati qanday?

8. A.M.Gorkiy bizning bolalar adabiyotimizning asoschisi va bilimdoni deb kimni ta'riflagan edi?

9. S.Ya.Marshak qaysi asarlari bilan rus bolalar adabiyoti taraqqiyotiga katta hissa qo'shdi?

10. S.Ya.Marshakning nomini olamga yoygan bolalar shoiri sifatida tanitgan she'rlaridan biri.

Adabiyotlar

1. T.Adashboyev, A. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. —T.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.

2. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —T.: «O'qituvchi», 2006, 480 bet.

MUNDARIJA

Soʻz boshi	3
1-mavzu: Kirish. Fanning maqsad va vazifalari	5
2-mavzu: Bolalar folklori	7
3-mavzu: Oʻzbek bolalar adabiyoti (umumiy tahlil)	9
4-mavzu: A.Navoiy va Gulxaniy ijodi	12
5-mavzu: Gʻ. Gʻulom va Q. Muhammadiy ijodi	15
6-mavzu: Abdulla Avloniy va Hamza ijodi	18
7-mavzu: Z.Diyor va Sh.Saʼdulla ijodi	22
8-mavzu: S.Joʻra va H.Nazir ijodi	26
9-mavzu: P.Moʻmin va Q.Hikmat ijodi	29
10-mavzu: X.Toxtaboyev va F.Musajon ijodi	32
11-mavzu: M.Aʼzam va T.Adashboyev ijodi	36
12-mavzu: Qambar Ota va Muhammad Ali ijodi	39
13-mavzu: A.Obidjon va Abusaid Koʻchimov ijodi	42
14-mavzu: H.Imonberdiyev va Abdurahmon Akbar ijodi	46
15-mavzu: Chet el adabiyoti	48
16-mavzu: Rus yozuvchilarininmg bolalarga atab yozgan asarlari	51
Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati	54

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Karimov I.A. Barkomol avlod — O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. Toshkent, 1997-yil.
2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat - engilmas kuch. T. «Ma'naviyat», 2008.
3. Karimov I.A. Ona yurtimiz baxt-u iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish — eng oily saodatdir. T. «O'zbekiston», 2015.
4. Karimov I.A. Adabiyotga e'tibor — ma'naviyatga e'tibor. T. 2009.
5. Жумабоев М. Ўзбек болалар адабиёти. —Т.: «Ўқитувчи», 2002, -290 бет.
6. Жумабоев М. Болалар адабиёти. —Т.: «Ўқитувчи», 2011, 260 бет.
7. Зубарева Е.Е. и др. Детская литература: Учебник/Е.Е. Зубарева, В.К. Сигов, В.А. Скрипкина и др.; Под ред. Е.Е. Зубаревой. - Москва: Высшая школа, 2004. - 551 с.
8. Машарипова З. Ўзбек халқ оғзаки ижоди. Т., 2008. -150 бет.
9. Т. Adashboyev, А. Akbar. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. She'riyat. . —Т.: «O'qituvchi», 2006, 279 bet.
10. S. Matjon. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. Birinchi jild. Nasr. —Т.: O'qituvchi, 2006, 480 bet.
11. В. Yusuf. Mumtoz adabiy asarlar lug'ati. —Т.: «Sharq», 2010, 528 bet.
12. N. Karimov. XX asr adabiyoti manzaralari. Birinchi kitob. . —Т.: «O'zbekiston», 2008, 536 bet.
13. M. Jumaboyev. Bolalar adabiyoti va folklor. T.: O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi, 2006, 216 bet.
14. Ona tili va adabiyot. Fan dasturi. Toshkent 2014.
15. K. Tashanov, S. Matyakupov, H. Allambergenov. O'zbek adabiyoti tarixi fanidan seminar mashg'ulotlari. T.: Fan va texnologiya, 2015, 82 bet.
16. S. Bekchanova, N. Allambergenova. Adabiyot darslarida matnni sharhlash. Toshkent, 2011. — «Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi».
17. Ш. Алдашева. Поэтик шакллар хилма-хиллиги ва ижодий индивидуаллик. Тошкент, 2006. — «Чулпон номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи».

ALDASHEVA SHIRIN JALGASOVNA

«ONA TILI VA ADABIYOT» FANINING
«ADABIYOT» QISMIDAN AMALIY
MASHG'ULOTLAR ISHLANMASI
(Uslubiy ko'rsatma)

O'zbek tilida
«Qaraqalpaqstan» nashriyoti
Nukus — 2016

Muharrir
Operator

G. Pirnazarova
A. Jarimbetov

Original-maketdan bosishga ruxsat etilgan vaqti 29.02.2016.
Bichimi 60x84 ¹/₁₆. Ofset usulda bosildi. Times garniturası. Hajmi 3,5 b/t.,
Shartli b.t. 3,25. Nashir-hisob t. 3,4.
Adadi 100 nusqada. Bahosi shartnoma asosida.
Buyurtma №17.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan
nashr faoliyati bilan shug'ullanish uchun 2008-yil
30-sentyabrda AI №114. licenziyasi berilgan.

«Qaraqalpaqstan» nashriyoti: 230100,
Nukus shahri, Qoraqalpog'iston ko'chasi, 9.

«Qaraqalpaqstan» nashriyotida chop etildi.

ISBN 978-9943-4622-8-1

«QARAQALPAQSTAN»